

ANECUT TO KABBINA SETHUVE HALLA NEAR
NAGANNANAGUDDE

Sri G. PUTTASWAMY (Mudigere).—

42. (79) Will the Minister for Public Works and Electricity be pleased to state :—

(a) whether it has come to the notice of the Government that an anecut to the 'Kabbina Sethuve halla' near Nagannanagudde of Manimakki and Kodalu villages Chickmagalur taluk is necessary.

(b) whether it has come to their notice that in the absence of Anecut the ryots of the area are put into great difficulties ?

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—

(a) Yes. Representations have been received the people of the nearby villages.

(b) No. At present the water from the halla is being utilised for irrigation by the ryots.

TE. HANUMANTHAPPA,
Secretary.

BUDGET ESTIMATES FOR 1973-74

DEMANDS FOR GRANTS

Demands Nos. 40, 33, 15A and 53

(DEBATE Contd.)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾಸನ):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಬೃಹತ್ ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಾದರೂ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕೈದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳೆದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು

ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣವಾದರೂ ಅಷ್ಟು ಅಶಾಯಕ ವಾಗಿಲ್ಲ. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಎಂಟೂವರೆ ಕೋಟಿ, 1970-71 ರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಮತ್ತು 1971-72 ಕ್ಕೆ 14 ಕೋಟಿ ಮತ್ತು 1973-74 ಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಬೇಗ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಎಂ. ಪಿ. ಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ಇನ್ನು 10-15 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಅವು ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ಇಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುವುದೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸ ಕಾರಣ ಎಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಂಟರಿಂಗ್ ಹಣ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ರೀಎಸ್ಸಿಮೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ — ಬೆಲೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಪಡೆದು ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಇನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರು 1973-74 ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ 10 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವೇನ್ ಥಾನಲ್ ಮತ್ತು ಸೆಂ ಥಾನಲ್ ಗಳ ಕೆಲಸ ಒಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಸಮ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಆಯಕಟ್ಟು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳಾದವೋ ಅದೇರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಬೇಕು. ಇನ್ನು ಯಗಚಿ ಹೊಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಪದೇ ಪದೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಎಸ್ಸಿಮೇಟಿಂಗ್ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೇನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಇದರ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೂಡ ಬಂದಿರಬಹುದು ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮಧ್ಯೆ ನಾನು ಒಂದು ಒಡಕು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಸಾಲದೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯದು. ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದು. ಕಳೆದ ಆರೇಳು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರ್ಧ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. 1924 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸು ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕರಾರಾಗಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಬಾರದು. ನೀರು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬ ವರ್ತಮಾನವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿದೆ. ಮದ್ರಾಸು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು

15 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಎರಡುಮೂರು ಬೆಳೆ ಬತ್ತ ಇಡುವರು; ಅದೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕೈದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿಯಿದೆ. ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಶಕ್ತಿವೀರಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಅನುಮತಿಗೆ ಕಾಯದೆ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಂಚಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ಆ ಭಾಗದ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಆಹಾರದ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸರಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂಶಯವಿದೆ. ಈ ದೇಶದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೋ ಎನ್ನೋ ಸರಕಾರ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಉದಾಹರಣೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ, ಪೆಟ್ರೋಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಕೈಹಾಕಿದರೂ ಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ಜನರು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಯಿಲ್ಲದ ಜನರು, ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಸುಮ್ಮನಿರುವರು, ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದರೂ ಸುಮ್ಮನಿರುವರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇರಬಾರದು, ಇಂಥ ಭಾವನೆ ಸರಕಾರ ತಳೆದಿರುವುದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲ್ಲ. ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಟ್ರೇಡ್ ಸರಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಿಸ್ಪೃಹತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆ, ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿದೆಯೇ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ತಮಗೆ ಮೆಚಾರಿಟಿಯ ಬೆಂಬಲವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ. ಜನರು ಸರಕಾರ ಮಾಡುವ ಅವಿವೇಕ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಖಂಡಿಸಲು ಸಮಯ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿರಬಾರದು. ಈಗಿನಂತೆ ಮುಂದೆ ಸಹ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆ ನೋಡಿದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ವೃಥಾ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ: ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಜನರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ (ಸಿಂದಗಿ) :—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ದುಷ್ಟಾಲ ಇವು ನಮ್ಮ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದೇ ಹೆಡ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ದುಷ್ಟಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಅನುಮಾನವಾಗುವುದು. ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಸಿಂದಗಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಊರಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬ ತಾಯಿ ಕೂಸಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಬಬ್ಬ ಸನ್ಯಾಸಿ ಹೋಗಿ ತನಗೆ ಆಕಳಹಾಲು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಮಗುವಿಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲ್ಪಿಲ್ಲದಂತಾಯ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಾಲದಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟಾಲವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಕೃತ್ರಿಮವಿರುವಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಬರಗಾಲ ಕೇವಲ

ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇತರರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದುಷ್ಕಾಲ ಕಠಿಣವಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯ ಲಾರದೆಂಬ ಶಂಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೊಯ್ಲು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಡೀ, ಸಿಂದಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕುರಂದವಾಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸರಕಾರ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. 1956 ನೆಯ ನವೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದೆವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಎರಡು ಸರಕಾರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಸರಕಾರ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಕೆ 3 ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿತ್ತು, ನಂತರ 2 ಕೋಟಿ 59 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಯಿತು, ಈ ವರ್ಷ 2 ಕೋಟಿ 59 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರವಿದೆ, ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಡಿ.ಪಿ. ಧರ್ಮವರು ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಭರವಸೆ ಏಕೆಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ? ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊನ್ನೆ ಧರ್ಮವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ರೀತಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾರತ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಪೋಲೀಸ್ ಮುಂತಾದ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಂದುಮಾಡಿ ಬೇಕಾದರೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಕಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಯೋಜನೆಮಾಡಿ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ದಡ್ಡರಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸರಿ, ಈ ಯೋಜನೆ ಸಲುವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಯೋಜನೆಮಾಡಿ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವಿರಿ ತಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ. 1896 ರಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಗೇಜೆಟ್ ನೋಡಿ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕಾಲ ಕಳೆದ 400-500 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ನಾವು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಬೇಕಾದ ಕಡೆ 2 ಕೋಟಿ 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ರಮಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಅವರನ್ನು ಬಂಗಾರದಲ್ಲಿ ತೂಗುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಡವರು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಳೆಗಳನ್ನು, ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಾರೆ. ಅತೀ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದಿಂದ ತೂಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಅನ್ನದ ಸಲುವಾಗಿ, ತೊಂದರೆ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡಿ. ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾಳಬೇಡಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕೃಷ್ಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಂದು ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಗಂಟೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ಜನ ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ ಅಥವಾ ಯಲ್ಲಮ್ಮನನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಿ. ಸಿ. ಅಂಗಡಿಯವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಬಾಳೆಕುದ್ರಿ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡ್ತಿ. ಎಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಆರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಆರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಮಾತು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಯಿನಾದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಇಂಡೀ, ಸಿಂಡಿ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಾಲಭ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ದೊಂಡರಿವರ್ ಸ್ಕೀಮ್ ತೀವ್ರ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸಿ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಎಂದು ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ ಹೇಳಿ. ಆಹಾರದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೂರು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಸೆಷನ್ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲ, ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅನ್ನ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಹಾರ ಒದಗಿಸಿ. ಕೂಲಿಗಾರರು ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ದುಡಿಯಬೇಕು? ಕೂಲಿಯನ್ನು ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಧಾನ್ಯ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕು. ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅಂಗಡಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರುವುದು ಸರಿ. ಅವರಿಂದ ಧಾನ್ಯ ವಿತರಣೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಪುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೊಯಿನ ಯೋಜನೆ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರ್ದಿ ಮಾಡಿ, ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ ಹಚ್ಚಿ ನೀರಾವರಿಯಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಮಾಡಿರಿ, ಭಾವಿ ತೆಗೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ, ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಕೆನಾಲ್ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರಲಾರದಂಥ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಯಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವರ್ಕ್ ಮಾಡಿ. ಅಜೂಬಾಜೂ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯರು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿದರೂ ಕಡಿಮೆ. ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಯಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆ ಮಾಡಿ. ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಬೇರೇಜ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಭಿನಂದನಾರ್ಹರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನಂದಪಡುತ್ತೇವೆ. ಡೀಸಿಲ್ವಿಂಗ್ ಆಫ್ ಓಲ್ಡ್ ವೆಲ್ಸ್ ಸಲುವಾಗಿ ರೊಕ್ಕ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರೂ ಕಡಿಮೆ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ

ಎರಡನೇಯದು ಜೋಳದ ಧಾರಣೆ ಏರಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಕೊಯಿನಾ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ದೇವರಾಜ ಅರಸರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ನೀವು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಕೊಯಿನಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ. ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಆಗಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯರ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ತಾವು ಮಿನಿಸ್ಟರು ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹೋಗಿ ಫುಡ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಬಿಡಿಸಿ ಬನ್ನಿ. ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಅನ್ನ ಸಿಗಬೇಕು. ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಭೂಮಿ ಲೆವಲಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಕಿರ್ದಿ ಆಗಬೇಕು. ಸಾಯಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಧಾರಣೆ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಆಗಬೇಕು. ಡೀಸಿಲ್ವಿಂಗ್ ಆಫ್ ಓಲ್ಡ್ ವೆಲ್ಸ್ ಆಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷಿಣಿಯರನ್ನು ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ):—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನ್ನನ್ನು ಜಿರೋ ಅವರ್ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಸಮಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಧರ್ಮವೇ? ಜಿರೋ ಅವರ್ ನಾನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿದನೇ? ನೀವು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ?

Sri D. DEVARAJ URS (Chief Minister).—We have also got to take sufficient time, as we want to give replies to the points. In the event of other items not coming up nobody can be held responsible. Everything else will have to be deleted. You may take another day. You want everything and you also want your own time. It becomes very difficult for everybody to function. I hope the Hon. the Leader of the Opposition will appreciate that. You cannot have such time that you want on every demand.

MADAM SPEAKER.—For every point all the Members expect replies. How is it possible?

Sri D. DEVARAJ URS.—Let us take another day for our reply. The other demands will have to be guillotined and passed, that is all. They must be prepared for it. You cannot have both ways. It is no argument to say that, so many people have not spoken. Let the Leader of the Opposition choose the demands, let them take as much time as they want. Then the rest of the demands will go.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು 15 ನಿಮಿಷಗಳು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು.

Sri D. DEVARAJ URS : Let Mr. Nagaraj also speak. Let not the Hon. Members blame us tomorrow. Why should he feel offended ? Let him also speak.

MADAM SPEAKER : I am not here to offend anybody.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—4-5 ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ಬಾರದೇ ಇದ್ದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆದೂ ಕಾಣದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಹೆಂಗಸರು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ತರಹ ಆಯಿತ್ತೇ ಎಂದು ನನಗೆ ಭಯ. ಅದರೂ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇದೆ. ಅವರು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಧೈರ್ಯ ಇತ್ತು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಕೊನೆಗೆ ಏನೂ ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಉಪ್ಪಾದರೂ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದೂ ಸಿಗದೇ ಇರುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಅಭಾವ, ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಅಭಾವ, ಸೌದೆಗೆ ಅಭಾವ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಅಭಾವ ಇರುವಾಗ ಇವತ್ತು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವುದು ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಫೋಷಣೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಫೋಷಣೆ, ಸಮಾಜವಾದ ಫೋಷಣೆ, ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ ಶಾಸನಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವುದು, ಹೊರಗಡೆ ಅವರು ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ಲರೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದು ಏನು ಆಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಗಾಳಿಯ ಸೇವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅನ್ನ ಉಂಡುಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ದೀಪ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಸೇವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬದುಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಆಹಾರವಿಲ್ಲ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಗೋಧಿಯಿಲ್ಲ, ಅಕ್ಕಿಯಿಲ್ಲ, ಇದೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಅನೇಕ ದುರಂತಗಳು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಬಹುಶಃ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಸೌಮ್ಯಜನ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎ. ದೇಸಾಯಿ (ಅಥಣಿ) :—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪೇಪರ್ ಓದಿರಬಹುದು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಗೋಲಿಬಾರು ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಲಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ನೀವು ಅದು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಇನ್ನು ಬಂದಿಲ್ಲ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ನಿಮ್ಮ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹಂಚತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಮನಸಾರ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತತ್ವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ.

ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಎಡುರು ತೊಡರುಗಳು ಇವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ಸಂಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಜನರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದರೆ ಆದರಿಂದ ಗುರುತರವಾದ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತಾವು ಗೋಧಿ ವ್ಯಾಗನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ವಾರ ಆಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಗೋಧಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸುವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಇದ್ದಂಥ ಜನ ಈವೊತ್ತು ಯಾವ ಲೀಡರ್ ಮಾತನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಟಿ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಲೆ ತೆಗೆಯುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಕೊನೆಗೆ ತಲೆ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ದಹನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಬಂದಿಷ್ಟು ಸೀಮೆಯಿಣ್ಣೆ ಇಡಿ. ನಂತರ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾದರೂ ಬಂದಿಷ್ಟು ಅಕ್ಕಿಕಾಳು ಇಡಿ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಭಯಂಕರ ವಾದ ಜ್ಞಾಲೆ ಇದೆ. ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಘೋಷಣೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದ ಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಎಂದು ಘಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟದಪುರದಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಯಿಣ್ಣೆ ಲೀಟರಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ, ಕೋಡಂಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಲೀಟರಿಗೆ 3 ರೂಪಾಯಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ 2½ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಯಿಣ್ಣೆಗೆ ಅಭಾವ ಈ ರೀತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಅಭಾವ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣಗಳ ಘೋಷಣೆಗಳು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೂಡ ನೀವು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತನ್ನಿ. ಅದಿಲ್ಲದೇ ಇದೇ ರೀತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಜನರು ದಂಗೆ ಏಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಜನಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಾಲು ವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಚ್ :— ತಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀವೇ ಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಈಗ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಿ, ನಾಸಿಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :— ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ನಾಗಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆನು?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ನಿಮ್ಮ ವೇದಾಂತವನ್ನು ಈವೊತ್ತು ಯಾರೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರು ಯಾರ ಉಪದೇಶವನ್ನೂ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯವೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವೈಫಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸದೆ,

ಹೋದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯವರು ಸೀಮೆಯಣ್ಣೆ ಸೀಶೆ 'ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಗ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕು. ಪಡೆತರ ಪದ್ಧತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಜಂಗುಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಾಗ ಇನ್ನೆಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆದೀತು ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮೆಷಿನರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರು ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಕ್ಕಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅದು ಯಾವುದಾದರೂ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಸೀಮೆಯಣ್ಣೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅಂಥಾ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೊರಗೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದಾರು ಎನ್ನುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಆ ಜನರು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಈ ಮನೆಯಿಂದ ಬಂದು ನಿಂತಾಗ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದೇವೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೂಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು, ನಮಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಗದಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ ನೀವು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಏನಾದರೂ ರಾಜಕೀಯ ಇದೆಯೇ, ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ, ಈ ಮನೆಯ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಹೋದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೋದಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಬ್ಬರು ಆಫೀಸರು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಆ ಪ್ರಧಾನ ಇಂಜಿನಿಯರು ಬಂದು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ನಿಯೋಗವನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸೌಜನ್ಯತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಯೋಗ ಬೀದರ್, ಬಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 5 ದಿನ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರಕೂನರು ಇವರು ಬಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಹೊರತು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯು ಮುಖವನ್ನೇ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ದೋಷಾ ರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಗ್ಧ ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದು ಈ ನಿಯೋಗವನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು

ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯಾದಾಗ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಮೊದಲು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ರವರ ಕಾಂಪೌಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಈಗ ಅರಸೀಕೆರವರ ಕಾಂಪೌಂಡ್‌ಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜೇಬಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉರುಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥವರು ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು, ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಆದ ಹಾಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಕರ್ಮ ಕಾಂಡವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯದೇ ಅವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಾಮರಾಜ್ ಅನ್ನುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಇದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಇವರುಗಳೆಲ್ಲ ಹಿಂದೆ ಏನಾಗಿದ್ದರು, ನಿಮ್ಮ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆ ಏನು, ನಿಮ್ಮ ಕಟಾಕ್ಷವೇನು ? ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಬಂದಾಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಾವು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಹತ್ತಾರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಭವ್ಯ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿವೆ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕ ಗೃಹಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶರಾವತಿ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಏನು, ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂಥ ಕರ್ಮಕಾಂಡ ಹೇಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾರಿ ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಬರಲು ಸಹಾಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಡೀಲರ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ದಾಳಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಲೋಪದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದೆವು. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ದೊಡ್ಡ ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಈಗ ಅದೇ ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಸಹೋದರ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಎನ್ನುವವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಏಜೆಂಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಲ್ಲ. ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಾದ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ಅವರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಸರ್ಕಾರದ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ

ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಸಹೋದರನಿಗೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಏಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವಾದರೂ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಶಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು) :— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಮತ್ತು ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಂಥ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲೀ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಿ ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂತಾದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಉದಹರಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವಾರು ಸಂಶಯಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮೊದಲು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಂಶಯಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಸುಮಾರು 28 ಲಕ್ಷ 60 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ; ಎಂದರೆ 11.2 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಏನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ 24 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಸೇರಿದರೆ ಸುಮಾರು 20 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಗೂ ಈಗ ಏನು 45 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ನಡೆದಿದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ನೀರನ್ನೂ 100 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಬಳಸುವುದಾದರೆ 45 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೀರಾವರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸಿದರೆ 45 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

1951 ರಿಂದೀಚೆಗೆ 43 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ಸ್ ಎಲ್ಲ ಸೇರಿದರೆ ಅಂದಾಜು ಒಟ್ಟು 618 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. 1951ರಿಂದ ತಹಲಾವರೆಗೆ ನಾವು 238 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ 380 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳ ಅಂದಾಜು ಸುಮಾರು 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಅದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಸುಮಾರು 420 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಹೊತ್ತು 45 ಯೋಜನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಅಂದಾಜು ಪ್ರಕಾರ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ 350 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು 770 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕು.

ಈಗ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಈ ಸಲ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 420 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಇನ್ನೂ ಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಮೊದಲನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 37 ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 26 ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 31 ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆನ್ಯುಯಲ್ ಪ್ಲಾನ್

1966-69 ರಲ್ಲಿ 32 ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 109 ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಐದನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದರೂ ನೀರಾವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಕೇಂದ್ರದ ಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಬಹುಶಃ ಹೋದ ಸಾರಿ ಶ್ರೀನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಲನಿಧಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಅವರ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಡಿಫಿಷಿಟ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್ ಎಂದು ಏನಿರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಎನ್ನುವ ನಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟೆವು. ಬಹುಶಃ ಇದಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಣನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವಾದರೂ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕ ಆತುರವನ್ನು ಕೂಡ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅವರ ಮತ್ತು ಸಭೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಿಪ್ಪರಗಿ ಬಾರೇಜ್, ಬೆಣ್ಣೆತೊರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಅಪ್ಪರ್ ಮುಲ್ಲಮಾರಿ, ಲೋಯರ್ ಮುಲ್ಲಮಾರಿ, ಚುಲ್ಮಿನಾಲ, ಅಮರ್ಜಾ, ಸೌದಾಗರ್. ನಾರಿಹಳ್ಳಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ನಾವು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಎಂದರೆ ವಾಜೇಹೋಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಸಾಗರ, ದೊಡ್ಡಕೆರೆ ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಾದಿವೆ. ಇವುಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

Yagachi, Cauvery Reservoir, Iggalur Project, Changawadi, Uduthorehalla, Chiklihole, Laxmanathirtha, Hemavathy, Harangi, Kabini, Suvarnavathy, Bhadra Anicut L.B. Canal extension. Development of V. V. Sagar, Narihalla Project, Gandorinala Project, Chandrampalli Project, Chitwadgi Project, Lower Mullamari Project, Bhima Irrigation Project, Upper Tungabhadra Project, Ghataprabha Right Bank Canal Project, Sattinala Project, Madag Mosur Tank, Amarja Project, Maskinala Project, Upper Mullamari Project, Dandavathy Project, Construction of Feeder Channel to Ranikere Tank, Construction of feeder Channel to Dharmapur Tank, Karanja Reservoir Project.

ಹೀಗೆ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳು ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಇವು ಬೇಗನೆ ಬರಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸಾಕಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲೂ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಸಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಾಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಹೇಳಿರುವ ವಿಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ 1961-62 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಒಟ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

1961—62ರಲ್ಲಿ	7.34	ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ
1962—63ರಲ್ಲಿ	5.99	..
1963—64ರಲ್ಲಿ	6.23	..
1964—65ರಲ್ಲಿ	5.92	..
1965—66ರಲ್ಲಿ	5.10	..
1966—67ರಲ್ಲಿ	6.73	..
1967—68ರಲ್ಲಿ	16.59	..
1969—70ರಲ್ಲಿ	20.68	..
1970—71ರಲ್ಲಿ	26.84	..
1971—72 ರಲ್ಲಿ	30	..
1972—73 ರಲ್ಲಿ	32	ಕೋಟಿಯವರೆಗೆ ಆಗಿದೆ.

ಇಷ್ಟು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದೆ ಎಂದರೆ ಅವರು ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಇದ್ದಾಗ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತಹ ಸರಕಾರ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ 1969-70 ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಕಡಿಮೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಟೆವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು : ಎಂದರು. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಬಹುಶಃ 68 ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರು 19ನೇ ತಾರೀಖು ಅಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ 1924ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟು ಏನಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರು 17 ರಿಂದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರು 19ರ ವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗುಟ್ಟು ವಿಚಾರಗಳು ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ಆದರೆ ಮೇಲೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆಯಾಯಿತು. ತಾವೂ ಆಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರಿ. ಆ ನಂತರ ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಆಗ ಇದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಇನ್ ಕ್ವಾಮಾರಾ ಡಿಸ್ ಕಷನ್ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ದೂರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಆಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಫೈಲಿನಲ್ಲಿ ರುಜು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇದೆಲ್ಲಾ ಸಭೆಯಲ್ಲೇ ಆಗ ಆಗಿರುವುದು. ರುಜು ಹಾಕಿರುವುದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ತಪ್ಪು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಾಗೂ ನೀವು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಂದು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಇದರ ಮೂಲಕ “ಟು ಮೊಬೈಲ್ಸ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ಸ್” ಎಂದು ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಇಡೀ ಸಭೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಲಹೆಗಳೂ, ಬರಲಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ. ಆಗ ನಾನು ತಮಗೆ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇದು ಒಂದು ಚಿತ್ತ ರಾಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಣಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇದರಲ್ಲಿ ಬಳಸಿ ಮಾತಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಸಲಹೆಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು) :—ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಬೇಡ ಎಂದವರಾರು ? ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಯಾಂಡ್ ಮಾಡಬಾರದು, ಕಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ :—ಹೊಸದಾಗಿ ತಾವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಏನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದೂ ಇಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಬಡ್ತಿ ಟ್ರು ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ. ಸಭೆ ಇನ್ನೂ 15 ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. He is begging the question. He has enough opportunity to plead. The situation then was such that the Budget was over and there was no opportunity for us and because they said that they had no money, we had to give suggestions. Please don't forget it. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಸರಿ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಆದರಲ್ಲಿರುವ ವರದಿ ಪ್ರಸ್ತುತಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The Government appointed the Resources Committee. If you also appoint such a Committee I am prepared to give suggestions.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ :—ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—1972-73 ರಲ್ಲಿ 32 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಎಂದರೆ 1973-74 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ 29.85 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಐದನೇ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಅರ್ವಾರ್ಡ್ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರತಕ್ಕ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 1974-75 ರಲ್ಲಿ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯೊಳಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರಕಾರದ ಆಸೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಭೆಯ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಘಟಪ್ರಭಾದಿಂದ ಈಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 48 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೂನ್ 1974ರ ವೇಳೆಗೆ 2 ಲಕ್ಷದ 98 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವ

ಗಂರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಗಾರ್ಜ್ ಪೋರ್ಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಬಂದಂಥ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದಾಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಕೆಲವು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ರಾಕ್ ಫಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿತ್ತು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರ್. ಬೋರ್ಡಿನ ಟೀಮಿನವರು ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಕೇಂದ್ರದ ನೀರಾವರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ, ಇದನ್ನು 1965ರಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಆದಮೇಲೆ ರಾಕ್ ಫಿಲ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಆರ್ತ್ ಫಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಒಬ್ಬರು ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬಗ್ಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊನೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾರೇ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿರಲಿ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಬಾಧ್ಯತೆ ಹೊಂದಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥವಾದರೂ ಏನು ? ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಪಿ. ಎ. ಸಿ. ಫೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸಹ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ರಾಕ್ ಫಿಲ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ವಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ದಾರನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಹ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ ದಾರಿ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದ, ಕರಪ್ಪ ಆಗಿದ್ದ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಟೀಮಿನವರು ಮತ್ತು ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರು ಬಂದು ನೋಡಿ ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಡಿಸೈನ್‌ನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಡಿಸೈನ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಡಿಸೈನ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಡಿಸೈನ್‌ನ್ನು ಯಾರು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಿನಿಟ್ಟ್ ಏನಾದರೂ ಹೋಯಿತೇ ? ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಲಾಯಿತೇ ? ಓರಲ್ ಇನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಲಾಯಿತೇ ? ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಜೆಷನ್ ಕೊಟ್ಟ ಆ ದಕ್ಷ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದ್ದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸಬ್-ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿತ್ತು ; ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮುಂದೆ ಸಹ ಹೋಗಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕಾನೂನು ಮೀರದೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿರುವ ಯಾರಿಗೇ ಆಗಲಿ, ಇದು ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ನೀವು ಆಡಳಿತ ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆಸಿರಲಿಲ್ಲ ; ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅಷ್ಟೊಂದು ಲಘುವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಇದರ ವಿವರವೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನಂತೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದರು. ಗಾರ್ಜ್ ಪೋರ್‌ಷನ್ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾಲೆ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟು ನಾಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡ 40ರಷ್ಟು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 20 ಭಾಗ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗ ಬಹುದು. ಗಾರ್ಜ್ ಪೋರ್‌ಷನ್ ಕೆಲಸ ಕಡಿಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಡ್ಯಾಮ್ ವರ್ಕನ್ನು ಮತ್ತು ಚಾನಲ್ ವರ್ಕನ್ನು ಯೋಜಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ವರದಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ಮೊದಲೇ ನಾಲೆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈಗ ಕ್ರೆಸ್ತ್‌ಗೇಟ್‌ನ್ನು ಬಂದು ಕಡೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಕ್ರೆಸ್ತ್ ಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜೂನ್ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಗೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಬಹುದೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಗೇಟ್ಸ್ ಹಾಕದೆ ನೀರು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಪ್ರೆಜರ್ ಇರದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಂಟ್ರಿಲ್ ಲೆವೆಲ್ ಇದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ನೀರು ಫ್ಲೋ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಅಂದಾಜು 66 ಕೋಟಿ. ಇದರ ಪೈಕಿ 34 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ.

ಮಲಪ್ರಭಾ ಬಗ್ಗೆ 99 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶಿತ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಈಗ 27 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಅಪ್ರಲ್ ಕೃಷ್ಣಾದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 1972-73 ರಲ್ಲಿ 504 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತ ಇದ್ದಾಗ 397 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ 310 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ 210 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷವೇ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು. ಆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರಲ್ಲಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಫೌಂಡೇಷನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಕವೇಷನ್‌ಗೆ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ನಾರಾಯಣಪುರದಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಅಡಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಬರಬಹುದೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಮಿಟಿ ಆಗಿದೆ. ಅದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ.

ನಾರಾಯಣಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್‌ಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾಲೋನಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದು ಅಂಥಾ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಹಣವೇನೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ಮಂಡೆಯ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಂದ ಅರೆಸ್ವಾ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಪಡೆಯದೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖವಿರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲಾಗಲೀ ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಧಾನಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1970 ನೇ ಇಸವಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ 6 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಂದ ಅರೆಸ್ವಾ Money ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಪಡೆಯದೆ, ಒಪ್ಪಂದವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಟೆಂಡರ್ ಫೈನಲ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಅರೆಸ್ವಾ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೆಷಿನರಿಗಾಗಿ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—Who is that officer who allowed the work to go on without taking the earnest money deposit and Agreement? I am not prepared to allow that officer to go by default.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಅದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಿರಬಹುದು, ಬೇರೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಿರಬಹುದು. ಅದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಅದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರ ಪರ್ಸನಲ್ ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ನೀವು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳದೇ ಹೋದರೆ ನೀವು ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಮೀಲಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಮೊದಲು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡೋಣ. ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವ ಅಫೀಸರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I am not attributing any motive for the ratification of the previous commitment. I have not

made any allegation against the present Ministry so far as major projects are concerned. I feel it is a grave mistake on the part of the Chief Engineer who has allowed the contractor to execute the work without taking the earnest money deposit and also Agreement. I want details.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—1970ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದ್ದರು, ಅದು ಅಧಿಕಾರಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇಗೌಡರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The Government have taken steps to suspend one Executive Engineer and one Assistant Engineer for having given excess measurement in Hemavathi. I want to know why such a grave mistake has been allowed in Almatti.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅಧೀಕರಣ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಂಜಿನಿಯರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ :—ಇದು ಸಭೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತೀರಾ ? ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಲೋಪ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇಡೀ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಅಪರಾಧಿ ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಪರಾಧಿ ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರೇ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ರೂಲ್ಸ್ ಮೀರಿ ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಾವು ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ, ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ತಪ್ಪು ಎಷ್ಟು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರದು ಎಷ್ಟು, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರದು ಎಷ್ಟು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಪ್ಪು ಎಷ್ಟು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬ ಸಂದೇಹವೂ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳು ಬೇಕು. ನನಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರ ಮೇಲೂ ದ್ವೇಷವಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾರನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಈ ಸರ್ಕಾರ ಆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. Government is privileged to do so many things.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಒಬ್ಬ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ ಡ್ರಾ ಮಾಡಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಯಿತೇ ಹೊರತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ. The responsibility lies on the officer. Please do not try to give an evasive answer. I want a categorical reply as to who is the officer concerned and what action Government proposes to take against such an officer who has gone to the extent of allowing the contractor . . . ನೀವು ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಇದು ಹಳೆಯ ರೋಗ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದಾಗ, ಜೂನಿಯರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ) :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಇದು ನಿಮ್ಮ, ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ನಮಗೆ ವಿವರಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಯಾರು ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು ಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನನಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇದರ ಮೆರಿಟ್, ಡಿಮೆರಿಟ್ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ವರದಿ ನೀವು ಹೋದಮೇಲೆ ಬರಬಹುದು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಯಾರೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಕೊಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಸರು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರೇ ಕಾರಣರು ಎಂದು ಈಗ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—1970ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಬಾಳೆಕುಂದ್ರಿಯವರು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಡೀ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ನೀವು ಈ ಸಭೆಗೆ ವರದಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಪ್ರಸಂಗ ಒಂದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈಗಲೇ ತಮಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ :—ಆ ಪರದಿಯನ್ನು ಯಾವತ್ತು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗದೇ ಇರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ :—ನಿಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಯಾವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು ? ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಯಾರು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಷಾ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪೆನಿ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಶ್ರೀ ಬಾಳಕುಂದ್ರಿ ಅವರು. ಇವರೇ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್. ಅವರು ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಣೆಯೇ, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಹೊಣೆಯೇ, ಅಥವಾ ಯಾರು ಹೊಣೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಳಕುಂದ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾರೇ ಇರಲಿ. i am not bothered who that particular officer is Anybody who has done a mistake must be punished.

ಇದು 7-8 ತಿಂಗಳ ಮೊದಲೇ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಈಗ ಆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪೇಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. 1970 ನೇ ಮೇಯಿಂದ 1971ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಈ 9 ತಿಂಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಮೇಲೆ ನೀವು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೂ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ? ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—1970ನೇ ಮೇ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಈ 9 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಯಾರ್ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಪೇಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೋ ಆ ವಿವರಗಳು ನನಗೆ ಈಗ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ನಾನೀಗ ಯಾರನ್ನೂ ಅಪದಾನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುವಾಗ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ರೂಲ್ಸ್ ಮೀರಿ ಕೆಲವು ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಇದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ Government is at privilege to commit irregularities and later on ratify them also.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಅವರು ಕೊಡಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಆ ರೀತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ನಾನು ಅದನ್ನು ರ್ಯಾಟಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ...

SRI H. D. DEVE GOWDA.—Even if it is ratified, it is not correct.

ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ರ್ಯಾಟಿಫೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗಬೇಕು. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ 50 ಸಾವಿರ, ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಬಿಲ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ, ಅಂತಹ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. The Chief Engineer will be sent home. But there are certain formalities to be observed.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಸ್ಥಿವಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲ್ :—ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಖಚಿತವಾಗಿ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆ. ತಮಗೆ ಏನು ಶಕ್ಯವಿದೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ತಾವು ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ? ನೀವು 2 ಕೋಟಿ 55 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ ಅವರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದರು. ಹೋದ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಉಪವಾಸ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಅವರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಭೂದಾನ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಡಿ. ಪಿ. ಧರ್ ಅವರ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಒಂದು ಬಾಬಿಗೆ 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರೆ, ಇವರು ಈಗ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇದು ಆಗಬಹುದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದ್ದರೂ ನನಗೇನೂ ನೆಮ್ಮದಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಸಂಶಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಂಶಯ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸ್ವಿಲ್ಲೋವರ್ ವರ್ಕ್ 380 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಐದನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಆ ಸ್ವಿಲ್ಲೋವರ್ 380 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ 280 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಒಂದು ನೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ವಿಲ್ಲೋವರ್ ಕೆಲಸ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ವಿಲ್ಲೋವರ್ ವರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 42 ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ಐದನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೊನೆಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತೆಂದು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದೆಂದು, ಹಾಗೇ ಕಾಳೀ ನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಸಹಾ ಬೇಗ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಎಸ್. ವೈ. ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಈ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಳಕಳಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇನ್ನು ಕಾಳೀ ನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅದೊಂದು ಸಂತೋಷದ ಸುದ್ದಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವೆಲ್ಲಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ):— ನಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಐದನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ 250 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳೆಂದು ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಕೇಂದ್ರದವರು ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೂ ಅಷ್ಟೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಿಟರ್ನ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದ ಕೂಡಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಂದ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಕ್ರಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರೂ ಕೂಡ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಲೇಬರ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೇ ಹಣವನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕೇ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸಗಳು 100 ಕೋಟಿ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೂ 200 ರಿಂದ 400 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳೂ ಮುಗಿಯಬೇಕಾದರೆ ನಾನಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ 10 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಧಿ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. I may add we have got 5th plan. I can assure the House that during this 5th plan the projects will get a boost and we can be hopeful that some of these projects will get completed.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಅಂದರೆ ನೀವು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಟೈಂ ಕೊಡಿ, ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾರ್‌ನಲ್ಲಿ 4 ಸರ್ಕಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪೋಸ್ಟುಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾವಾಟರ್ಸ್ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್ ಈ ವರ್ಷಾಬ್ದಿಯಲ್ಲಿ

ಹೊರಬೀಳಬಹುದು ಅನ್ನತಕ್ಕ ನೀರಕ್ಷಣೆ ಇದೆ. ಆಗೋದಾವರಿ ಡಿಸ್‌ಮ್ಯೂಟನ್ನೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಟ್ರೈಬ್ಯೂನಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ತೀರ್ಪೂ ಕೂಡ ಬರುವ ಫೈನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊರ ಬೀಳಬಹುದು ಅದರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ 830 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್‌ಟಿ. ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕವನಲ್ಲ.

Sri H. D. DEVE GOWDA : I am not going to be a follower of anybody.

Sri D. DEVARAJ URS : He is making a statement which is not proved to the fact. How can he say that he is not in a party ?

Sri H. D. DEVE GOWDA.—I myself is a leader. I am not a follower of anybody.

Sri D. DEVARAJ URS.—You may be leader here. How can it be that you are not in a party ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ವೀರೇಂದ್ರ ಪುಟ್ಟೇಲರ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಒಳ್ಳೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ : ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರಿಗಾದರೂ ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅಸಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನನಗೇನೂ ಅದ್ಧ ನಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ : ಇನ್ನು ಅಪ್ಪರ ಭದ್ರಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳ ಮಂಳುಗಳ ಆಗದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ಅಪ್ಪರ ತುಂಗಾದಲ್ಲಿ ಇರಲು ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಿ ಹೈಲಿವೇಟ್ ಕೊಲ್ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಇನ್ನೊಂದು ನೀರನ್ನು ಲಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು, ಕೃಷ್ಣಾ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದರ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ತೀವ್ರ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾವೇರಿ ಜಲಾಶಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್‌ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಸಮಿತಿ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಂಶಯಬೇಡ.

ಕಾವೇರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡನೆ ಹಂತದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಲ್ಲಿನ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರ ಬಹುಶಃ 70 ನೆಯ ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾಲೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಡಿಪೆಂಡಾಗುತ್ತದೆ.

ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದೆ, ಸರ್ವೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿ 91 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಇಂಪೌಂಡಿಂಗ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಮಾಹಿತಿಯಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 34 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್.ಟಿ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಇದೆ. ಸೆಮಿ ಡ್ರೈಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 65 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್.ಟಿ. ಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಎಂಬ ಅಶಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—7 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ :—ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ವೇಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಕೊಟ್ಟವರಿಗೇ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು, ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಬತ್ತವನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಬರೀ ಬತ್ತವನ್ನೇ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಗಿ, ಜೋಳ, ಮೈಜ ಮುಂತಾದ್ದು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಂಡರ್‌ಗ್ರೌಂಡ್ ರಿವರ್ ಇರುವುದನ್ನು ಪತ್ತೆಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಲೊರಾಡೋ ನೀರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರನ್ನೆತ್ತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಅಡಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ನೀರನ್ನೆತ್ತಿ ಉಪಯೋಗಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮೆಷೀನುಗಳ ಸಹಾಯ ಇದಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇಸ್ಪೇಲಿನಲ್ಲಿ 8 ಸಾವಿರ ಅಡಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬಾವಿಯಿಂದ 2 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ ಸ್ಕ್ರಿಂಕ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿನಿಂದ 6 ಎಕರೆಯ ವರೆಗೆ ಇದರಿಂದ ನೀರು ಒದಗುತ್ತಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ನೀರಿಗೆ ಮೀಟರ್ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿರುವವರು ನೀರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ವೇಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ನೀವೇನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬೇಕಾದರೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿ ಜೋಳ ಬೆಳೆಸಿ, ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. 65 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು ಬದಗಿಸಿದರೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri D. Devaraja Urs :—We did not say 65 TMCFT. So much of water is required. Can we get so much or not, is on the anvil. This Project is capable of commanding this much area unlike so many other Projects in the Cauvery Basin. It is constructed in such a position. It has a better commanding area. ಮಲಪ್ರಭ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ನೆಸ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಕಮ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ವರಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಡ ದಂಡನಾಲೆಯನ್ನು ತುಮಕೂರು ಕಡೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಸಿ. ಡಿ. ವಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಹನುಮೇಗೌಡ : ಎಡದಂಡೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೈಲೆವಲ್ ಛಾನಲ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ : ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಯಗಚಿ ನಾಲೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು. ಟೋಪೋಗ್ರಫಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಗಚಿ ನಾಲೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ, ಯೋಜನೆಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹಲಗೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ) :—ಹೇಮಾವತಿಯ ನೀರು ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದರೆ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ ನೀರಾವರಿಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಅಂತಿಮವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಬೇಕಾಗಿದೆ. ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ನಾಗಮಂಗಲಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹಲಗೇಗೌಡ :—ತುಮಕೂರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎರಡನೆ ಹಂತದ ವಿಚಾರ ಯೋಜನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ತುಮಕೂರು ಯೋಜನೆ ಯಾವಾಗ ಬಂತು ? ಮೊದಲನೆ ಯೋಜನೆ ಕೈಬಿಡುವಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತ ಈಗ ಇರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಾಪಿಂಗ್ ...

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹಲಗೇಗೌಡ :—ಕ್ರಾಪಿಂಗ್ ಚೇಂಜ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ :—ತುಮಕೂರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ? ನಾಗಮಂಗಲ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ :—ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಇವರೂ ಬಲದಂಡೆ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಹನುಮೇಗೌಡರು ಎಡಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಲಗಡೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಬಲಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ :—ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಅವರಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :—ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ;

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ 7 ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸುವರ್ಣಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ರಿವೈಸ್ಡ್ ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಮತ್ತೊಂದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ

ಬರತಕ್ಕಾಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ತುಂಗಭದ್ರ ಬೋರ್ಡು ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂದನಂತರ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮುಗಿಸೋಣ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :- ಹಾರೋ ಬೆಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :- ಅದೂ ಸಹ ಲಿಪ್ಪಿನಲ್ಲಿದೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ನಾಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಲೈನ್ ಅಪ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬೋರ್ಡು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಹೋದ ವಾರ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :- ಅದನ್ನೇ ರದ್ದುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :- ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮುಗಿಯಲಿ ಆಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡೋಣ ಎಂದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಚನಬಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ 237 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಪಿಎಮೇಟ್ ಆಗಿದ್ದು, ಅದು ಮತ್ತೆ 565 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಪ್ರಸರ್ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದನಂತರ ಇದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಆಶೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ :- ಮಂಚನಬಲೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದೆ, 50 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 300 ಲಕ್ಷದ್ದು ಎಸ್ಪಿಎಮೇಟುಗಳು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೆಡಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :- ಇದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಂದೆ ಇದೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನಂತರ ತಕ್ಷಣ ಟೆಂಡರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ :- 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿದೋ, ಅಥವಾ 300 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿದೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :- ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ, ಕೆಲಸಗಳು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಪರಿಷ್ಕರಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅದಾದ ತಕ್ಷಣ ಈ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಬೆರೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟು ಆಗಿದ್ದುವು, ತಾವು 12 ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, 7ರಿಂದ 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ನಾವು ಬಂದಮೇಲೆ ಎರಡು ಬೆರೇಜಸ್ ಅನ್ನು

ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡರಿಂದ 29 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಹಿಪ್ಪರಿಗಿ ಬೆರೇಜ್‌ಗೆ 200 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಇನ್ನೂ ಚಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಏನು ಇದೆ, ಆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಹೆಸರು ರಾಮರಾವ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯವನ್ನೂ ಕೋಟ್ ಮಾಡಿದರು. ಎ. ನಾಗಭೂಷಣರಾವ್ ಅವರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಎಂದು ಬರೆದಿರತಕ್ಕ ಪೋಟೋಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಪಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಆತನು ಆ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ 22 ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. 18-6-1968ರಲ್ಲಿ ಆ ಕಂಪನಿಯ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅವರು ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದರು. ಇವರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನೇರವಾಗಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಇವರಿಗೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಇವರು ನಾನು ಸೀನಿಯರ್, ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟರು, ಇದರ ಒರಿಜಿನಲ್ ಕಾಪಿ ಇದೆ. ಪುನಃ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅವರು 25-12-1968ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದರು; ನಾವು ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನೇರವಾಗಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಕೈಕೆಳಗೆ ವರ್ಕ್ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇದರಿಂದ ಹೊಮಿಲಿರೇಷನ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬರೆದರು. ಇದಾದಮೇಲೆ 9-9-1969 ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದರು, ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಅನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ನೀವು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಇವರು ಅದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 7-11-1969ರಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗಿ ಯಾರನ್ನೋ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇವರು ಚಾರ್ಜನ್ನು ಬೇರೆ ಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ನನಗೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು 13-11-1969ರಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಿಮಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬೋನಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬಹುದು, ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಶ್ಲಾಘಾ ನೀಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಪನಿಯವರು 13-11-1969ರಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈತನ ಕೈಕೆಳಗೆ ನಾನು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದದ್ದು ಕಾರಣ ಎಂದು ಒಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಎಡೆಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಅವರು ಬರೆದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಒರಿಜಿನಲ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ನೋಡಿ ನಿಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Sri H. D. DEVEGOWDA.—'Management not satisfied' ಎಂದರೆ ಏನು ?

Sri H. N. NANJEGOWDA.—He is not satisfied about the Management.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :- ಅದರ ಕಾರಣ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :- ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿದಾಗ ದೇವೇಗೌಡರವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಬಂದರೆ ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅವಮಾನ, ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅವರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರಿಜೈನ್ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದು, ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಆ ರೀತಿ ಯಾದಂಥ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಆದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾರೋ ಕಾಗದ ಬರೆದರು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಉದಹರಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ಆ ಮಾತು ಬೇಡವೆಂದು ನಾನು ದೇವೇಗೌಡರವರಿಗೆ ಕಿವಿ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :- ಈಗ ಅವರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ :- ಅವರು ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು.

He has resigned from that post and that is why he is here. He could not have been in this Committee otherwise.

Sri VATAL NAGARAJ.—Has he got the requisite qualification?

Sri D. DEVARAJ URS.—He is taken because he has got the qualification. He is one of the best qualified engineers who is capable of functioning as a member of the Committee to give technical advice.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Is he a Government servant ?

Sri D. DEVARAJ URS.—He is not a Government servant ; he is only a member of the Committee.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :- ಅವರಿಗಿಂತ ದಕ್ಷರಾದವರು ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ :- ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Sri Vatal Nagaraj will be more efficient.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ :- ಚಿತ್ರದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಬಹುದು. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತು ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :- ಯಾತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಡ್ವೈಜರ್ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ,

ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮುಗ್ಧಂ ಸುಪ್ರಭಾತ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಹೊಗಳಿದ ನಂಜೇಗೌಡರು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ರಭಾತ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಿದ್ದರು ! ಈಗ ಅರಸುರವರ ಕೃಪಾಕಟಾಕ್ಷದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇವತ್ತು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ,

What can an officer do ? It is the Government which is ultimately responsible.

Sri H. D. DEVE GOWDA.—The Hon. Minister when he was a member of the Opposition had charged the Chairman like anything.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ :—ಒಂದೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ ತೆಗೆಸಿ, ನಾನು ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ :—ನೀವೂ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದಿರಿ. ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ? ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದರು, ಚೇರ್ಮನಿಗೂ ನನಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ಅವರು ಅಡ್ವೈಸ್ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿದೆವು ಎಂದು.

The then Government did not like to take the responsibility about the action taken by the Water Board, because under the Act they said they are independent. Therefore, I have not made any comment and left it at that. I would have argued and said the responsibility was on them but I did not do so. Sri Deve Gowda knows how the Government and Ministers function.

They tell the officers to do this and that. Still they will not take the responsibility. There are instances where officers have stated that unless such and such instruction comes in writing, they will not act. Previously during the regime of Dewans there are instances where when an officer was asked to do a thing which was not according to law or rule, he had definitely stated that unless written instructions were given he was not going to act upon oral instructions. Sri Veerendra Patil, the then Chief Minister, said that it was no more possible for the Government to interfere. According to him, it is mostly their responsibility.

Then we had to keep quite. Government then said that what they had done was completely correct. You might have criticised the then Government. They specifically stated on the floor of the House which is in cold print that what the Chairman did or the Board did was correct.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್. (ಆಹಾರ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಗಳ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು)

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಈ ಆಹಾರ ಸಂಬಂಧ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅನೇಕರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅನೇಕರು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕರು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಏನೂ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷ ಇದೆ ಮತ್ತು ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಮೊದಲನೆಯ ಟೀಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಈ ಲೆವಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಇದರ-ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ.

1ನೆಯದು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವಿರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು.

2ನೆಯದು ಬಡಜನರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವುದು ಅದರಂತೆ ಈಗ ಮೊದಲನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವಿ ಪ್ರೊಕ್ಯೂರಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಲೆವಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಹಾಗೂ ಜೋಳವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ನಾನು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಆಫೀಸರ ಮೇಲೂ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ 10 ವರ್ಷದ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿ, ಆದರೆ ನಾನು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಆಧಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬೇಸಿಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ :—ಕೆ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಫ್ರೆಂಡ್ ಅಂತ ಊರಲ್ಲಾ ಹೇಳ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ :—ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಫ್ರೆಂಡ್ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಅವರು ಮನೆ ಸ್ನೇಹಿತರು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ :—ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಫೇವರ್ ಮಾಡ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ :—ಫೇವರ್ ಅಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ ? ಯಾರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆ, ಆ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾ ವಿದ್ಯೆ ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ. ಸೀಮೆಯಾಣ್ಣೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ನಾನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲಾ. ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಶೇಕಡ 20 ರಷ್ಟು.

ಸೀಮೆಯಣ್ಣೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದಿವಸವು ತಾವೂ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲಾ. ನೀವು 6 ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೂ ಒಂದೇ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆರೋಸಿನ್ ಆಯಿಲ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದವರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಇವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು 20 ಪರ್ಸೆಂಟ್, ಇನ್ನು 80 ಪರ್ಸೆಂಟ್ 2-3 ಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲಾ. ಈ 80 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾರುವವರ ವ್ಯವಹಾರ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ? ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ? ಇವರೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಮಾತನಾಡಲು ಕಾರಣ ಏನು ? ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ :—ಸರಕಾರ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರು ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ನಾವು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ದ್ದೇವೆಂದು ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇವರ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಬಂದಿರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ :—ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆ ಏನು ಇದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವಾನುಮತದ ಬಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಕಾರ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಕೂಡ ಎತ್ತಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆ ವಿಚಾರ ಏನೂ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ : ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಳಪಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಕಾನೂನು ಮೀರಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ನಮ್ಮ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1,50,000 ಟನ್ ಬತ್ತ, 75,000 ಟನ್ ಜೋಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿತ್ತು. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ, ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿ. ನಾವು ಎಷ್ಟನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದೆವೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬತ್ತ ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ 69,829 ಟನ್ ಮತ್ತು ಜೋಳ 617 ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹೋದ ವರ್ಷದ್ದೂ ಈ ವರ್ಷದ್ದೂ ಕಂಪೇರ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಮುಂದಿನ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಮಾಸ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿ, ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡುವಂಥ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಲ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಗೆ ಕೊರತೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಸರಾಸರಿ ನಮಗೆ 1,87,000 ಟನ್ ಗೋಧಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಖರ್ಚು ಸುಮಾರು 2,24,000 ಟನ್

ಎಂದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 37,000 ಟನ್ ಕಡಮೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾದುದರಿಂದ ಪೂರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರದವರು ಎಷ್ಟೊಂದು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಸರಿಸುಮಾರಾಗಿ 25 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಗೋಧಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆವಾಗ ನಮಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಹುಚ್ಚಲು ಐದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉಳಿದ 20 ಸಾವಿರ ಟನ್ ರೋಲರ್ ಫ್ಲೋರ್ ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಗೋಧಿಯ ಬೈ ಪ್ರಾಡಕ್ಟ್ಸ್ ಮೈದ, ಆಟ, ಸೋಜಿ ನಮಗೆ ದೊರೆತು ಅದನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಭಾವ ಬಂದಿದೆ. 20 ಸಾವಿರ ಟನ್ ರೋಲರ್ ಫ್ಲೋರ್ ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸುವಂಥ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು 25 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ನಿಂದ 15 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗೆ ಇಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ಗೆ 10 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೇವಲ ಐದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಮಾತ್ರ ರೋಲರ್ ಫ್ಲೋರ್ ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಸುಮಾರಾಗಿ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಆಟ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಮೈದಾ ಮತ್ತು ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಸೋಜಿ, ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಬೂಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಬೂಸ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್. ಬಿಟ್ಟರೆ ಇತರ ಕಡೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೂಲಿಕಾರರು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದೀಚೆಗೆ ಬಿದರೆ, ಬಿಜಾಪುರ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ 100 ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ, 50 ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆರೆದು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹತ್ತು ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ 5 ಕೆ. ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ತರುವಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವ ಕಡೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದೀಚೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ, ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1972 ರಲ್ಲಿ 3499 ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು 50,08,062 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ 91,240 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು. 1-1-1973 ರಿಂದ 28-2-1973ರ ವರೆಗೆ 15,63,540 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ 12,790 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಸೂಕ್ತವಾದ ಟೀಕೆಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್ನೊಂದು ಟೀಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂರು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ 23 ನಮೂನೆ

ಆಹಾರದ ತಿಂಡಿ ತಿಂದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ 23 ತರಹ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಬಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎನ್ ಪಾಟೀಲರು ಸಗಟುವ್ಯಾಪಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭೀತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಂಥ ಭೀತಿಗೆ ಆಧಾರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ, “to avoid speculation and to give remunerative price to the farmers, to give incentive to further production and to make available food articles to as many consumers as possible”,

ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸ್ಟೋರ್‌ಹೌಸ್ ಕೆಪಾಸಿಟಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ 73,000 ಟನ್, ಆಹಾರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 40,000 ಟನ್, ಸ್ಟೇಟ್ ವೇರ್‌ಹೌಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 1,16,400 ಟನ್, ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವೇರ್‌ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ 31,300 ಟನ್, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಇಂಡಿವಿಜುಯಲ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಹಿಡಿಸುವ ಗೋಡೌನ್ ಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಆಹಾರ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸರಕಾರದ ಹತ್ತಿರ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಟನ್ ಗಳಷ್ಟು ದವಸ ಮಾರ್ಕೆಟಬಲ್ ಸರ್‌ಫ್ಲಸ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಮಾರ್ಕೆಟಬಲ್ ಸರ್‌ಫ್ಲಸ್ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಟನ್ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಬರಬರುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. 1960 ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 2.35 ಲಕ್ಷ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ಅದು 2.95 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏರಿ ಹೋಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ದವಸಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ದವಸಗಳು ಕಡ್ಡಿ ಕಸಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ದತ್ತೂರು ಬೀಜಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಗೋಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದತ್ತೂರು ಸೀಡ್ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮಿಲೋದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ದತ್ತೂರ ಬೀಜಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡು ಬಂತು. ಇದೇನೂ ಅಷ್ಟು ಹಾನಿಕರವಲ್ಲವೆಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾರೂ ಅಷ್ಟು ಗಾಬರಿಪಡ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಅದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಹುಮ್ಮಾಬಾದ್ ತಹಶೀಲುದಾರರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು.

ನಾನು ಕೂಡ ಯಾರನ್ನೂ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೆಟ್ಟವರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇರಬಹುದು. ಕೆಲವರು ಬಹಳ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವೇಗ್ ಅಲೀಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದೂರುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅಂತಹವರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿರುವುದು ರೈತರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಲೆವಿ ಬತ್ತವನ್ನು ಕೇಳುವುದು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರೇನ್‌ಫೆಡ್ ಎರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಲಿಗೆ ಎರಡು ಕೆ.ಜಿ. ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದರೆ ಹತ್ತನೆ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಭಾವವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನೂ - ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೂಡ ಇದೆ. ಸರಕಾರ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಲೆವಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಐದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರಿಂದ ಕೇವಲ 25 ಕೆ.ಜಿ. ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದರವನ್ನೂ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Purchase rate of coarse rice is Rs. 54-80. This includes Rs. 2-50 transport charges and 20 paise commission to the village accountants who take the trouble of collecting the foodgrains.

Sri V. N. PATIL.—Why are you paying 20 paise to the Village Accountants who are the Government servants? Public money is not meant for charitable purposes.

Smt. E. E. VAZ.—Administrative charges Rs. 2. The ex-godown cost of rice is Rs. 65-35. Milling charges 75 paise. Ex-mill value of 69 kgs. of raw rice is Rs. 66-10. The ex-mill value of one quintal of fine rice cost Rs. 95-90 and we are selling it at Rs. 100 per quintal.

The cost of coarse rice is Rs. 54-80

Fine rice	Rs. 130 00
Medium rice	Rs. 110 00
Coarse rice	Rs. 100 00
Mid-fine rice	Rs. 120 00

95-80ರಂತೆ ಅಕ್ಕಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 100ರಿಂದ 130ರ ವರೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ):—ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸರಕಾರ ಆಹಾರ ದವಸಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ? ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ (ಬಂಟವಾಳ್) :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವರು ಹೇಳುವ ಬೆಲೆಗೆ ದವಸ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಫೇರ್ ಪ್ರೈಸ್ ಡಿಪೋಸಿಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ :—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನೋಡಲಿ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವಿದ್ದರೆ ನಾನು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಚಾಲೆಂಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಹ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ನಾಳೆ ಬೇಕಾದರೆ ಬರೋಣ. ಸದಸ್ಯರು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು 1-30ರಿಂದ 1-50ರವರೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ವರ್ತಕರು ರೈತರಿಂದ ಕೊಂಡು ಬತ್ತವನ್ನು ತರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ :—ಈಗ ಬಂಟವಾಳದ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 1-50 ರಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪುತ್ತೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆ. ಜಿ.ಗೆ 1-38ರಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೇಟನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಡಿ. ಸಿ. ಅವರೇ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಅಭಾವವಿದೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳವರು ಬಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನಾವು ಲೇವಿ ಭತ್ತವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ನಾವು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 2 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲಿನಷ್ಟು ಲೇವಿ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ವಾದ ವಿವಾದ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ರೈತರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಾಗ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದು ನನಗೆ ಅರ್ಥ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆ ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾವಾಡಿ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಯಾವ ವರ್ತಕರೇ ಆಗಲೀ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿದ್ದು ನಮಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬೀಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ದಪ್ಪಕ್ಕಿಯಾದರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 55 ರೂಪಾಯಿ, ಫೈನ್ ಅಕ್ಕಿಯಾದರೆ ಒಂದು ಕ್ವಿಂಟಾಲಿಗೆ 68 ರೂಪಾಯಿ ಬೀಳಬಹುದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸ್ಕ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ದಪ್ಪಕ್ಕಿಗೆ 60 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ತಮವಾದ ಅಕ್ಕಿಗೆ

75 ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೇಟ್‌ಗಳು ಮುಂದಿನ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

I would like to reply to the point raised by Sri Sayanak. He complained that merchants are responsible for black marketing in Belgaum District and they are selling the foodgrains at exorbitant rates and no action has been taken when it was brought to the notice of the Government. I want to tell him that if there are any instances where action has not been taken, he may bring them to the notice of the Government, and the Government do not hesitate to take action.

He further said that no arrangement has been made for the supply of foodgrains to Belgaum. I want to inform him that 2,000 tonnes have been allotted to Belgaum and on 24th April 1973, 1356 tonnes have been sent and the rest will be released as early as possible. If there is necessity for further supply over and above the target fixed, action will be taken to supply subject to availability of stock.

Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—I want to know whether the Government is aware that in the rationing shops only one Kilogram is being supplied per head per month.

Smt. E. E. VAZ.—There is no informal rationing in Belgaum. Whatever the Government is having in stock, that will be distributed to all the Districts including Belgaum.

There is another allegation made against the Government and that is about the shortages of Kerosene Oil. As I have already stated earlier, as against 24,000 Metric Tonnes of K. Oil required by the State for three months, only 13,000 tonnes have been given. Efforts are being made to get more oil from ESSO, Burmah Shell, IOC Companies, and the quota will be increased after the supply position is improved.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಮೊದಲ ನೆಯದಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಖೋತಾ ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಸೀಮೆಣ್ಣೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸೀಮೆಣ್ಣೆ ಅಭಾವ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದಿದೆ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಮತ್ತು ಪುದ್ರಾಸ್ ರಿಫೈನರೀಸನ್ನು ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಲು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಫ್ಲು ಆಗುವುದು

ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಖೋತಾ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಕ್ರೂಡ್ ಆಯಿಲ್ ರಿಫೈನರೀಸ್ ಅವರು ನಮಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಖೋತಾ ವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಜಾಸ್ತಿ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೊದಲು ಬೆಳಗಾಂಗೆ ಗೋವಾದಿಂದ ಸಪ್ಲೈ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಹ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಯಿತು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಕೂಡ ಸರಬರಾಜಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಹ ನಮ್ಮ ಕೊರತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ತಿಂಗಳ 19 ನೇ ತಾರೀಖು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಹತ್ತಿರ ಖುದ್ದ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ನನ್ನೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ನಮಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ತಿಂಗಳ 26 ನೇ ತಾರೀಖು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈಸ್ ಅಂಡ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ:—ಈಗ ಗೊಬ್ಬರ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತಿತರ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಲೀ ರಿಯಾಯಿತಿಯಾಗಲಿ ಕೊಡದೆ, ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ?

ಅವರಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು? ರೈತರು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ವಿಪರೀತ ರೇಟಾಗಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನೀವು ಯಾವ ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ರೈತರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೆವಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ:—ಈಗ ರೈತ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದರೋಡೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಏನು ಹಕ್ಕು ಇದೆ? ಅವನಿಗೆ ನೀವು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ರಿಕ್ತರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಕ್ಕಿಯ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕನಿಕರ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕನಿಕರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಾಗ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಲೆವಿಧಾನ್ಯದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ :—ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೋಟಾ 5,000 ಲೀಟರ್ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಇಂತಿಂಥವರು ಮಾರಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು 300-400 ಲೀಟರನ್ನು ಸುಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿ ಉಳಿದದ್ದನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆಂದೂ ಅವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಅನ್ನು ಡೀಸೆಂಟ್ರಲೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಡೀಲರ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆಗ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವೇಣ್ಣೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಎಜೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನೂ, ಡೀಲರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಅವರು ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಹಲಗೆಗೌಡ :—ಎಲ್ಲಾ ಟೌನ್. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿತರಣೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಹೋಗುವಂತೆ ನಾವು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಅದನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯ ಕೊರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಕ್ಕಲಾಯ ಅವರು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್ :—ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಫೇರ್‌ಪ್ರೈಜ್ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಫೇರ್‌ಪ್ರೈಜ್ ಡಿಪೋಗಳು ಇವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಫೇರ್‌ಪ್ರೈಜ್ ಡಿಪೋಗಳು ಇಲ್ಲ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಫೇರ್ ಪ್ರೈಜ್ ಡಿಪೋವನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಸಕ್ಕರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಶೇಕಡ 70 ರಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶೇಕಡ 30 ರಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ, ಪುಗರ್ ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನ್ಯಾಯವಾದ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ 2-15 ಪೈಸೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿಲಿಗೆ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾರ ರೂರಲ್ ಪಾರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 350 ಗ್ರಾಂ ನಿಂದ 750 ಗ್ರಾಂ ವರೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿ

ಸಕ್ಕರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿವೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮ್ಯಾಗ್ನಿಟು 10 ಕೆ.ಜಿ. ಇರಬೇಕು. ಇನ್‌ಫಾರ್ಮಲ್ ರೇಷನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ 8 ಕೆ.ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ 10 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರಾಸರಿ 9 ಸಾವಿರಗಳಿಂದ 10 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಾಮಣ್ಣ ನವರು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಬೋಗಸ್ ಕಾರ್ಡ್ ಇವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. 10 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ 50 ಸಾವಿರ ಬೋಗಸ್ ಕಾರ್ಡುಗಳಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಜನವರಿ 73ರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಲೆಟರ್‌ನ್ನು ತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ರೆಂಟ್ ರಸೀಟ್ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಕೇಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಬೋಗಸ್ ಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತ ಜನರಿಗೆ ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ನವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ರಾಯಚೂರಿನಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಇಂತಿಂಥ ಮಿಲಿಗಳಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲಾರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈಗ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಏಜೆಂಟರಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೂಲಕ ಸಕ್ಕರೆ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದವರಿಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗದವರಿಗೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಚ್ :—ಶಿವಮೊಗ್ಗದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳೂರಿನವರು ರಾಯಚೂರಿಗೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದವರು ಬಿಜಾಪುರಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಪಡೆಯಲು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಅಲಾರ್ಟ್‌ಮೇಟ್ ಆಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ದೂರವಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ತೀರಾ ಸರಾಸರಿ ಒಂದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಭೈರೇಗೌಡರು 300 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಗೋಧಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಅದು ಸರ್ಕಾರದ್ದು, ಎಲ್ಲಾ ಕೊಳೆತುಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ :—ಈಗ ವರ್ಲ್ಡ್ ಫುಡ್ ಪೋಗ್ರಾಂ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 3 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗೌರಿಬಿದನೂರಿನಲ್ಲಿ 112 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್

ಗೋಧಿ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ 106 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿರುವ ಸಿವಿಲ್ ಸಪ್ಲೈಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಯಾವ್ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೋಣದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಸನ ಗಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಕೇಸನ್ನು ಹಿಡಿದರು, ಅದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ಕೇಸಿನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. The report is like this :

"The local police have arrested the real culprits. The important accused persons have been arrested and they have been enlarged on bail by the Court. The van has been seized and so also the bags of rice. The Superintendent of Police, Shimoga, has kept some persons under suspension and the enquiry is being conducted."

Sri H. D. DEVE GOWDA: Please have a photo of Indira Gandhi, Prime Minister in every fair-price depot.

Smt. E. E. VAZ.—Lastly, I would like to inform the Hon. Members that the Government have decided to take over the whole-sale trade and I hope that with the co-operation of you all, it is going to be a success and will help in bringing the prices to a reasonable level.

I would also appeal to you that we must start the movement of MISS A MEAL a day. If at all, we have the interest of the people of the scarcity in mind who are missing both the meals a day, it will be a nice thing to take to this programme of MISS A MEAL a day, and try out best to produce more so that we can help our brethren who are suffering in the draught areas.

I request that all the Hon. Members of the House should extend their fullest co-operation. Many of the Hon. Members have expressed the view that the whole-sale trade will be a failure. I express the hope that with the co-operation of you all the Government will succeed. I request the full co-operation of you all and I will at the same assure that I will take stern action against persons who misbehave in this matter.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ ಬರುತ್ತದೆ, ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಜೋಳವೂ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. 15 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಗೋಧಿ, 8 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಮೈದಾ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ 62 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಜೋವರ್ ಮತ್ತು 20 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತವನ್ನು ನಾವು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಅದು ಬರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬುಕ್ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ನಂಬಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 60 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಜೋಳ ಮತ್ತು ರವೆಯನ್ನು ಬಿದರೆ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. 20 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಭಾವ ಇರತಕ್ಕ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸೌತ್ ಕೆನರಾಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ :—ಇಂಟರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಬರುವುದು ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರೀಪ್ಲೇಸ್ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ 2-25 ಅಥವಾ 2-30 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಉಡುಪಿ ಟೌನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಆ ರೀತಿ ದರ ಇದೆ. ಬಹಳ ಸ್ಟೋಟಿಕ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ ತೆಗೆಯಿರಿ. ನೀವು ಜಾಗೃತರಾಗಿ ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಳಿ. ಒಂದು ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಂಟ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿ ಬೆಲ್ಟ್ ಏರಿಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 5-6 ಕಿಲೋ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಸರ್ಪ್ಲಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ನಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೇರವಾಗಿ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರೇ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರನ್ನು ಉಪವಾಸದಿಂದ ಸಾಯಿಸಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಜ್ :—ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ 35 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬತ್ತ, 50 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಕೆರಾದಿಂದ, 18 ಸಾವಿರ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಭಾವ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಲೇವಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸೌತ್ ಕೆನರಾಕ್ಕೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಸೊಸೈಟಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಹಂಚಲು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಅವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ :—ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ರವ್ವೆ, ಮೈದ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಚ್ :—ಬರುವ ತಿಂಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ನಾಗಣ್ಣ :—ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಪೇಷನ್ಸ್ ಎಷ್ಟಿತ್ತು ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಬಳಸಿ ಈಗ ನಮಗೆ ಶಾಂತಿ ಸಮಾಧಾನಗಳು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಆಹಾರಬಾಬನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನವರೋ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರೋ ಇಂಥವರಾರ ಕೈಲಿದ್ದರೂ ನಾವು ಇಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಘೇರಾವೋ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ತಾವು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಂತ ಇನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೇವೆ. ತಾವು ಉಗಾದಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ನಗರದಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಉಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ತಲಾ ಎರಡೂವರೆ ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ, ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಸಕ್ಕರೆ ; ಮತ್ತೂ ಮೈದಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಎರಡೂವರೆ ಕೆ.ಜಿ. ಅಕ್ಕಿ ವಿನಾ ಬೇರೇನೂ ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಹಿಸಲಾರದಂಥ ವಿಷಯ. ತಾವು ಅಡಿದಂತೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ. ತಮಗೆ ಇದನ್ನು ದಕ್ಷತೆ ಇಂದ ಸಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗ ದಿದ್ದರೆ ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುವುದು ಲೇಸು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಕೈಲಿ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇನಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದ ವೀರಪ್ಪನವರು ಇಲ್ಲವೇ ಶ್ರೀ ಚನ್ನ ಬಸಪ್ಪನವರಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗ ಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಾಗರಿಕರು ಸತ್ತುಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇ. ಇ. ವಾಚ್ :—ಬರುವ ತಿಂಗಳು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗೋಧಿ ಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಹಂಚಲಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ವರೂ ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರ ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸರ್ವಾನುಮತದ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

MADAM SPEAKER : The question is—"That the respective sums not exceeding the amounts in respect of Demand Nos. 45, 33, 15A and 53 inclusive of the sums granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974".

The motion was adopted and Demands were voted.

DEMAND No. 45—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION, Etc.
(COMMERCIAL)

99. Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and
Drainage Works (Commercial)

"That a sum not exceeding Rs. 42,08,06,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to

defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of 'Capital Outlay on Irrigation, etc. (Commercial)'."

DEMAND No. 33—FAMINE RELIEF

64. *Famine Relief*

"That a sum not exceeding Rs. 57,87,60,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974 in respect of 'Famine Relief'."

DEMAND No. 15—A. CIVIL SUPPLIES DEPARTMENT

26. *Miscellaneous Departments*

"That a sum not exceeding Rs. 87,91,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of 'Civil Supplies Department'."

DEMAND No. 53—CAPITAL OUTLAY ON SCHEMES OF GOVERNMENT TRADING

124. *Capital Outlay on Schemes of Government Trading*

"That a sum not exceeding Rs. 53,35,00,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of 'Capital Outlay on Schemes of Government Trading'."

DEMAND Nos. 2, 7, 8, 15 AND 42

MADAM SPEAKER: We shall now go to the next Demands, viz., 2, 7, 8, 15 and 42. The Hon. Minister for Revenue may move them.

Sri N. HUTCHMASTY GOWDA (Minister for Revenue): Madam, on the recommendation of the Governor, I beg to move the following Demands:

DEMAND No. 2—LAND REVENUE

"That a sum not exceeding Rs. 5,48,10,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 2 'Land Revenue'."

DEMAND No. 7—STAMPS

"That a sum not exceeding Rs. 32,00,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 7 'Stamps'."

DEMAND No. 8—REGISTRATION

"That a sum not exceeding Rs. 46,00,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of 'Registration'."

DEMAND No. 15—MISCELLANEOUS DEPARTMENTS
EXCLUDING CIVIL SUPPLIES DEPARTMENT
DEPARTMENT OF INFORMATION AND SMALL SAVINGS

"That a sum not exceeding Rs. 1,20,50,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 15 'Miscellaneous Department excluding Civil Supplies Department, Department of Information and Small Savings'."

DEMAND No. 42—COMPENSATION TO ZAMINDARS

"That a sum not exceeding Rs. 96,00,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 42 'Payment of Compensation to Zamindars'."

MADAM SPEAKER : Motions moved—

"That a sum not exceeding Rs. 5,48,10,000 inclusive of the sum granted 'on account' be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1974, in respect of Demand No. 2 'Land Revenue'."

Along with this Demand, the other Demands are deemed to have been moved and are before the House for discussion.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ (ನಾಗಮಂಗಲ) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ : ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಲು ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೈತ ಕುಟುಂಬದವರು ; ರೈತನ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅನುಕಂಪವುಳ್ಳವರೆಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಪದವಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಇವರು ಈ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಾದರೂ ಏನುಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಶೂನ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಕೂಗು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಇತ್ತು. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೇದಿಕೆಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿದೆ. ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರಿಗಿದ್ದ ಅನುಕಂಪ ಮಾಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರು ಬರೀ ಮಾತುಗಾರರೇ. ವಿನಾ ಕೆಲಸಗಾರರಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈಗ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಯಿತು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆ ಗಳೊಳಗಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾರ್ಪೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಈ ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಪಿಡುಗು ಬಂದು, ಅದು ನಿಂತುಹೋಗಿ, ಈಗ ಆ ಪಕ್ಷಾಂತರಗೊಂಡ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಬಹಳ ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಆಸೆಯೆಲ್ಲ ಈಗ ನಿರಾಸೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಇಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೋಹವನ್ನು ರೈತಾಪಿಜನಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಆಗಲಾರದು. ಇನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕಂದಾಯ ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತನು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯಾದರೋ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಏರಿತು. ಅಂದಾಗ ಇನ್ನು ರೈತನ ಶೋಷಣೆ ಎಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ?

ಸ್ಪಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಬಡವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಬಲ್ಲಿದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರು, ಆಧಾರ, ಭೋಗ್ಯ ಮಾಡುವವರು ಸ್ಪಾಂಪ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಹೊರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ರೈತರನ್ನು ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ತಕಾವಿ ಮತ್ತು ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೊಬಲಗನ್ನು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಹಿಂದೆ

ಕೊಟ್ಟಿರುವ ತಕಾವಿ, ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲ ವಸೂಲಾತಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಇರುವ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಜನರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಜನ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿರುವಾಗ ವಸೂಲಾತಿಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಲವಂತ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದಯೆ ತೋರಿ ಕರುಣಾಳುಪಾಗಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷ ರೈತರಿಗೆ ಬಾಕಿ ಪಾಪತಿ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಕಂತಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು. 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಬರಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು 1972 ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. 1973 ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 1973 ರಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿದೆ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಗ್ರವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ಲೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೇ ನೀವು ಕೊಡಬೇಕು. ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೊಣೆಯಾಗುವರು.

ಮಂತ್ರಿಗಳು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲಂಚ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಆಶೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಅವರು ಸರ್‌ಪ್ರೈಜ್ ವಿಸಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಪಾದನೆ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಲಂಚದ ಪ್ರಮಾಣ ನೋಡಿದರೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಚೊಂಬು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಅವರ ಕೈಲಿ ಲಂಚ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ನೀತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸದಿದ್ದರೆ ಈಗಿರುವ ಲಂಚಗುಲಿತನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸರ್‌ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ತಾಸಿಲ್ದಾರರನ್ನು ಸ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಲಂಚ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿಗೆ ಚೊಂಬು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಂತಾಗುವುದು. ಮತ್ತು ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿಗೆ ಈ ದಿನ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಕಾಪಿ ಬೇಕೆಂದು ರೈತರು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶೋಷಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಕಳಕಳಿಯಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಲದು. ಇದರಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಫಲವೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ.

ಆರ್. ಆರ್. 5 ಮತ್ತು 6ರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜಮೀನು ಯಾವುದು ಎಂಬುದೇ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿನ ಸಾಲ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ರೈತ ತನ್ನ ಜಮೀನು ಯಾವುದು ಎಂದು ರುಜುವಾತುಮಾಡಲು ಅವನಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳಿಲ್ಲ. ಹದಬಸ್ತು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವ ಸಾವಿರಾರು ಕೇಸುಗಳು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲೂ ಪೇಡೀಂಗ್. ಇವೆ. ೧೨ ಖಾಸ್ತು ಜಮೀನು, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದ ಜಮೀನು ಮತ್ತು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗವಾದ ಜಮೀನು ಇವುಗಳ ಆಳತೆಯಾಗಿ ದುರಸ್ತಾಗದೆ ಒಂದು ವಿಧದ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ

ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂತ್ರವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ರೈತರ ಕಷ್ಟ ತಿಳಿದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕಷ್ಟ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ದರಬಾಸ್ತು ಮೂಲಕ ಜಮೀನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗಳು ರಚಿತವಾಗಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದರು. ಬರೀ ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರನ್ನೇ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಒಳ್ಳೆಯವರಾರೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಕೆಲವು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಮೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಜಮೀನಿನ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಕಷ್ಟಸುಖ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರನ್ನು ಭೂಮಿ ವಿಲೇವಾರಿಯ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪಕ್ಷದ ರಾಜಕೀಯದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಕಂಡರೆ ಒಹಳ ಆಕ್ರೋಶವಿದೆ, ದ್ವೇಷವಿದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಅಲ್ಲಿ ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು. ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ನಿರಪರಾಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ 30 ವರ್ಷದ ರಾಜಕೀಯ ಅನುಭವವಿರುವವರು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ತರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. Chairman (Sri K. M. NAGANNA) in the Chair.—

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ವರ್ಗ ಮಾಡುವುದು. ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವರು, ಆಡಳಿತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಆದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಿದೆ. ವರ್ಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಖಾಲಿಯಾದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಾಂಡವಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರನ್ನು ವರ್ಗಮಾಡಿ 3 ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಇಡೀ ಪಾಂಡವಪುರ ಸಬ್ ಡಿವಿಷನ್ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಈ ನಿಧಾನ ದೃಷ್ಟಿ. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ. ನಾನು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಿ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಸ್ಥಾನ, ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಖಾಲಿಯಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನತೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೇ ದಯವಿಟ್ಟು ಊಹೆ ಮಾಡಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಇದೇ ತರಹ ಆಗಿದೆ. ಈ ತರಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಧಾನ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಮೇಲೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಚಾರ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಜರಾಯಿ ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಡೀ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೇರಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಆಗಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ,

ಮಂಜರಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಬಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಎಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅರ್ಧ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ರೈಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಒಂದು ಗುಲ್ಲು ಎದ್ದಿತ್ತು. ಪಾರ್ಟಿ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೋ, ದುಡ್ಡಿನ ವಿನಿಮಯ ನಡೆದಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಜನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡದೆ, ಅದನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಅಪರಾಧವಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದು, ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಣ ಪಡೆಯುವುದು ಮಹಾ ದ್ರೋಹ. ಇದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮಾಡಿರಲಿ, ಯಾರೇ ಮಾಡಿರಲಿ, ಮುಂದೆಯಾದರೂ ಇಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ 5-6 ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತು ಕತ್ತೆಗಳು ಮಲಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸ್ಕೂಲು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೂಜಾರಿಗಳು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಜಲ ಪೋಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ, ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವಾತಾವರಣ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು, ಊರಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮುಖಂಡರ ಮಹಡಿ ಮನೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಈ ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ದೇವಸ್ಥಾನ ಇರುತ್ತದೆ. ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಇಲ್ಲ, ಗಂಟೆ ಇಲ್ಲ, ಇಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಹಾಕಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಒಂದು ಊರಿಗೆ ಒಂದೇ ದೇವಸ್ಥಾನವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಚೊಕ್ಕಟ ವಾಗಿ, ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಬಾಂಧವರು, ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರು ಅವರು ತಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅವರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದೇವರು ಶಾಪ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ದೇವರು ಸಾಕು. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಪುಣ್ಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ, ದೀನದಲಿತರಲ್ಲಿ ದೇವರು ಇದ್ದಾನೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ, ಹಣ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ದೇವರು ಶಾಪ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಬಡ ಜನರ ಮೇಲೆ ದಯೆ ಇಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಒಂದೊಂದು ಗುಡಿಯನ್ನಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಅಪೀಲುಗಳ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಮಾಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾವು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ದಕ್ಷರು, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಲಭ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಾವೇ ಚಲಾಯಿಸಿ, ಎಷ್ಟೇ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯ ಬೇರೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯ ಇದು, ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದಂಥ ನಡೆವಳಿಕೆಯಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ

ಸಾಮೂಹಿಕ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದು ರುಜುವಾತಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವರು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ, ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಡೇನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಒಂದು ಬಾವಿ ತೋಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ 26 ಎಕರೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಇದು ನಿಜವಾದ ಗ್ರೀನ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ 7-8 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಲ ಇದೆ, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಜ್ಞರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್. ಆರ್. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ತಿಳಿದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಸಾಮೂಹಿಕ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನ ತಮಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು, ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ, ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ನಿಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಜನತೆ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡದೆ ತುಮಕೂರು, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು, ಅರಕಲಗೂಡು ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಗೌರವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ.

ಒಂದು ಶಂಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾಗಮಂಗಲ ಇತ್ತು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಿಪಟೂರು ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿಯುವುದರಿಂದ ಅವರ ತೋಟ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು, ನೀರು ಯಾತಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾರ್ಕೋನಹಳ್ಳಿ ರಿಸರ್ವಾಯರ್‌ನಿಂದ ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ದೊರೆತರೂ ಇನ್ನೂ ನೀರಿನ ದಾಹ ಇರುವುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತುಮಕೂರಿಗೆ ಕೊಡಿ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕೋಲಾರಕ್ಕೂ ಕೊಡಿ, ಅದರ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬೀರಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ತಾವು ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರೈತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ರೈತರ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನೀವು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ, ಅಂಜಿಕೆಗೂ ಗುರಿಯಾಗಬಾರದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂಜು ಬುರುಕರ ತರಹ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಮಗನಂತೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪ ಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ) :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಲಾಖೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ

ಬೇಡಿಕೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಬಂದಲಾಗಾಯಿತು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರೂ ಆಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಿಗಳೂ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ರೈತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ರೈತರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರು. ಅವರಿಗೆ ಅನುಭವ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಒಹಳ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಿಗಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕೂಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೀರುಗಳ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಕೆಲವು ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅನುಭವ ಸಾಕಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಎಚ್.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಅವರಿಗೆ ನೆಂಟರು ಆಗಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಸೇಡಿನ ಮನೋಭಾವ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏನು ಸೇಡೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರದು ಮೃದು ಸ್ವಭಾವ, ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ನೋಯಿಸಬಾರದೆಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಗ್ಗ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆಡಳಿತ ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಬರಬಾರದು. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಕನಿಷ್ಠ 2 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಮಿತಿ ಮೀರಿದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ, ನಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೆಳಕುಳಿದಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಒದಲಾವಣೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳೂ ಇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ತಾವು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಅವರ ಒಗ್ಗ ಇವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ತಾವು ಒದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ನನಗೆ ವ್ಯಥೆಯಿಲ್ಲ, ಈಗ ಒಂದಿರತಕ್ಕವರ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ದೂರು ಇಲ್ಲ. ನೀತಿಯೊಳಗೆ ನೀವು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇದ್ದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ದಿನವಹಿ ನಾವು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸರಂಜಾಮು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಿಗಿ ಹೋಗಿ ಅವರು ಆಡಳಿತ ದಕ್ಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬಹಳ ಬಿಗಿ ಮುಖ್ಯಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ದರಖಾಸ್ತು ಕಮಿಟಿ ವಿಷಯ. ದರಖಾಸ್ತು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ನಾನು ತಮಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಸಾರಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಆದನ್ನು ನಾವು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ತಪಶೀಲ್ದಾರರು ತಕ್ಷಣ ಸಾಗುವಳಿ ಜೇಟಿ ಇತ್ಯಾ ಮಾಡುವುದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ವಾತಾವರಣ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಇರಲಿ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ಆಕಾರ ಕಂಡು ಬಂಜರು ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು 4.5 ಎಕರೆವರೆಗೆ ಕೊಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆಕಾರ ಕಂಡ ಜಮೀನ್ನು ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದರೆ, ಗೋಮಾಳ ಇದ್ದರೆ ಕನ್‌ವರ್ಷನ್‌ಗೆ ಬಂದು ಎಕರೆ ಆದರೂ ಸ್ಟೇಷಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರರವರಿಗೆ. ಸ್ಟೇಷಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರರವರನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ತಳ್ಳಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ರಿಟೈರ್ ಆಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಒದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ದರಖಾಸ್ತು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಹೋದರೆ ಅವರು ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ಹಾಕುವುದು ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟರೂ ಕೂಡ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಆಗುವುದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಅಕ್ರಮ ಪ್ರವೇಶದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಏನು ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಅಕ್ರಮಣವಾಗಿದೆ, ಯಾರು ಕೂಡ ಕರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಅದನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ 200 ಎಕರೆ ಇದ್ದರೆ 500 ಎಕರೆಗೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. 130 ಎಕರೆ ಇರುವ ಕಡೆ 240 ಎಕರೆ, 90 ಎಕರೆ ಇರುವ ಕಡೆ 130 ಎಕರೆ, 400 ಎಕರೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸರ್ವೆ ಆದಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ 30 ಜನರು ಸರ್ವೆಯರನ್ನು ಕೊಡಿ, 10 ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ಸ್ ಕೊಡಿ, 10 ಜೇಫ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ, ಕೋಟಿ, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಾನು ಕೂಡ ಜೇಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರರವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವರು ಒಂದು ಮಿನಿಟ್ ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ನಾವು ಒಂದೊಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ, ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಕಂ ಕಡೆ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗುವಳಿ ಅವರಿಗೆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇನ್‌ಕಂಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಷಲ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಹಾಕಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಹೌಸ್ ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ರಮ ಸಾಗುವಳಿ ಜಮೀನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವಂಥ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಹೌಸ್ ಸೈಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ಸೈಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರ್ನ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅಥವಾ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಸೈಟುಗಳು ಮಾಡಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಒಡೆಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಈ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಆಯಾಯ ಪ್ರಾಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ 'ಅಕ್ಷನ್' ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ? ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಹೋಬಳಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡುವ ಮನೋಭಾವ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅನ್‌ಆಧರೈಸ್ಡ್ ಆಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ವೇಯರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೃಂಗೇರಿ, ಮೂಡಿಗೆರೆ ಮತ್ತು ಮಲಂದೂರು ಪ್ರದೇಶದ ಸರ್ವೇಯರುಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ 8-10 ವರ್ಷದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 3 ವರ್ಷದ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇ ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸರ್ವೇಯರನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಹೇಳಿ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದಾಗ ಆತನು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಕ್ಲಾನ್ಸ್‌ಲ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದನು. ಅನಂತರ ಅವನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ವೀರಪ್ಪ ಗೌಡರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ, ನನಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಯಿತು ಅಷ್ಟೆ ಎಂದು ಬಿಹರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 10-15 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜರಾಯಿ ನಿಧಿ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇದೇ ರೀತಿ ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರವರ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ದೊಡ್ಡ ದೇವಸ್ಥಾನವಾದ ಶೃಂಗೇರಿ, ಕಿಗ್ಗದ ಋಷ್ಯಶೃಂಗ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಳೇ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವರ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಇವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಳೇ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಲ್ಲಿ ಭಯ, ಭಕ್ತಿ ಇತ್ಯು ಇವರಲ್ಲಿ ಅದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಈಗ ಹಳೇ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗಿಂತಲೂ ಬಹಳ ಚತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಳೇ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರನ್ನು ತೆಗೆದು ಇವರನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಏನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಈಗ ಮೊದಲು ಇದ್ದು ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ವರ್ಷ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಇವರು ಕೈಗೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಮೇಲೆ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಯಾವುದೋ ಕೆಲಸ ಹೇಳಿದ್ದರು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರು ಇವರ ಮೇಲೆ, ಇವರು ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಕೈಗೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್

ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ಅವರು ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ನನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ವೊಟಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ ಅಂತ ಇದೆ. ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ ಎಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅಲ್ಲದೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಬಂದು ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ಈ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ ತಡೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕಣಮನೆ ಅಂತ ಇದೆ. ಕಣಮನೆ ಎಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಅದರ ವಿವರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಸಂಸಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ಜಮೀನಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ ಇರುತ್ತದೆ. ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಗುಡ್ಡ. ಆ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಕಡಿದು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಬೆಟ್ಟ ರೈತನ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗದಂತೆ ತಡೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಹಿನ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಹಿನ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಇರುವ ಒಂದು ಮನೆ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂದೇ ಮನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಮನೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುತ್ತೆ. ಅವನು ಹೋಗಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದು ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು. ಆ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಕೂಡದು ಎಂದು ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಶನ್ ಹಾಕಿರುತ್ತೀರಿ. ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಬಡಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಅವನು ನಿರ್ಗತಿಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸೊಪ್ಪಿನ ಬೆಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ರಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಶನ್ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಪಕ್ಕದ ರೈತ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ಇದೆ. ಈವೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದುಃಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಾರಣ ಜಮೀನಿನ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಲಾಡ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಮೀನು ಹಂಚತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಿಯೇ ? ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಎಂದರೆ ಏನು, ಅವರು ಕೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನು ಯಾವುದು ? ಆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳು ಇವೆಯೇ ? ಅಥವಾ ಅದು ಜೋಗು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆಯೇ ? ಈ ತರಹ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರದ್ವಾರತಕ್ಕಂಥ ಗುಡ್ಡ ಗಾಡಿನ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅವರು ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೊಟ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಈವೊತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಎಡರುತೊಡರುಗಳು ಇವೆ ಅವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡೆದು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ವಿಷಯವಿದೆ. ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿದ್ದರೆ ಇದ್ದರೆ, ತಹಸೀಲ್ದಾರನಾದವನು ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಲೆಕ್ಟನ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅಷ್ಟು ಕಲೆಕ್ಟನ್ ಬಾದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದಾದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾವಿಲ್ಲ. ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಬಂಧುಮಿತ್ರರು, ಜಾತಿಯವರು ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಮಾಡಿ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಾದರೆ ನಾನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವ ನನಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಸ್ಟೀರಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಸಲ ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಇದಲ್ಲ ಅವರ ಮುಂದೆ ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳು. ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸತ್ಯವಂತರಾಗಿ, ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಕಷ್ಟಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಪ್ಪು ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಫಾನೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾದವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬರುತ್ತದೆ.

ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಚಿಸುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ದೇವರು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳೂ ಇವೆ. ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪೂಜಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರು ಇದ್ದಾನೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಂಬಬೇಕು, ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ನಾಲ್ಕಾರು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಒಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಮೀಪವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ಒಂದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿರುವ ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮುಖ್ಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದೇವಸ್ಥಾನವಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವವರ ಮೂಲಕ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಇಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ):—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ ಬಹುಶಃ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೂ ಕೂಡ ಇದ್ದಂಥ ಇಲಾಖೆ, ಎಂದರೆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ, ಆಡಳಿತ ಎನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವೊತ್ತು ಅರಂಭವಾಯಿತೋ ಅಂದಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ, ವ್ಯವಸಾಯ ಎನ್ನುವುದರ ಆರಂಭದಿಂದ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಬಂತು. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಹಳೇ ಕಾಲದ ಜರಿ ಪೇಟ, ಕರೀ ಕೋಟು, ಡೊಂಗು ಸಲಾಮು ಇದೇ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಾವು ನೀಡ್ಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ನಿರಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸದನದ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಳೆದ 22 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರು ಸ್ವತಃ ರೈತರು, ರೈತ ಕುಟುಂಬದವರು, ರೈತರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇರುವವರು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವದವರು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಅಂಥವರು ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು, ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಶ್ರೀ ಕಡಿದಾಳ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗೇಣಿ ಶಾಸನ ಬಂತು. ಅವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅಡ್ಡಗಾಲು ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ, ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದುದನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡರಿಗೆ ಕೂಡ ಏನು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳಿವೆಯೋ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಈಗ ಏನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತೆರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಸೆಲೆಕ್ಟೆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆಯುತ್ತ ಬಂತು. ಗಜಗಮನ, ಗಜಪ್ರಸವ ವೇದನೆ ಬಹಳವಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಚುರುಕಾಗಿ ಈ ಅಭಿವೇಶನದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಖಚಿತವಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದಾರೆ, ದಕ್ಷರಿದ್ದಾರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಫೋಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಫೀಸನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಾಲದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾದರೆ 5 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕು, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರಾದರೆ 15-20 ರೂಪಾಯಿ, ಮತ್ತು ತೀರ ಬಡವರಾದರೆ 100 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ತರಹ ಒಂದು ಗ್ರೇಡೇಷನ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತತ್ಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಯಾವ ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ, ಅವರು ಏನು ಬಂದು ಹೇಳಿದರೂ

ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾಗದವೇ ಬರಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಪರಿಪಾಠವನ್ನು ತಾವು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪಟ್ಟಾ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದರ ಎಡಗಡೆ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ವಿವರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬಲಗಡೆ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದನ್ನು ಬಾಕಿ ಬರೆಯುವ ಎಡಗಡೆ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ದುಡ್ಡು ವಸೂಲಾದುದನ್ನು ಜೋಬಿಗೆ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ಇಂತಿಷ್ಟು ಬಾಕಿ ಎಂದರೆ 500, ಇಲ್ಲವೇ ಸಾವಿರ ಎಂದು ರೈತರಿಗೆ ಬರೆದಾಗ ಅವರು ಒಂದು ನಾನು ಇಂತಹ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ದಾಖಲೆ ಇದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದಾಗ ಅದು ಬಾಕಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಟ್ರಿ ಆಗಿದ್ದದ್ದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೂ ತಂದು ದೂರುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಇಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಇನ್ನೊಂದು ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಈ ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವರನ್ನೇ ನೀವು ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ಬಡವರ ರಕ್ತವನ್ನು ಹೀರುವುದರಲ್ಲಿ ಇವರು ನಿಪುಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಡ ರೈತರು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೇನೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಯಾರ ಭಯವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡುವವರೆಗೂ ಇವರು ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪಟೇಲರುಗಳು ಹಾಗೂ ಶ್ವಾನುಭೋಗರುಗಳು ಎಂದು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ರೈತಾಪಿ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರು, ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು, ಏನೋ ಅಷ್ಟು ಇಷ್ಟು ಮುಸಿ ಕಾಣಿಕೆ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ಬರುತ್ತಿರುವ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಿರುಕುಳಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳಿಗೆ ಅದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಲು ಮನೆಗಳೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವರು ರೈತರಿಗೆ ಸಿಗುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಏನಾದರೂ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರವರೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ನೋಡಲು ಹೋದರೆ ಅವರು ಊರುಗಳಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕುಂಟು ಕುಣಿಯುವವರಿಗೂ ತೂತು ಮದಲೆಗೂ ಸಮ ಎನ್ನುವಂತಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿ. ಯಾವ ರೈತನಿಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಬಳಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ಅವರಿಂದ ಬಯ್ಯಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಅರಾಜಕತೆ, ಅಶಾಂತಿ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಮಾವಧಿ ಕೈಮೊಟಕಾದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಸಹಾಯಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ

ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರೂ ಮನುಷ್ಯರು ತಾನೇ ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ತೊಂದರೆಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳೇ ವಾಸಕ್ಕೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹರಿಜನರೇನಾದರೂ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ವಿಲೇಜು ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ತುರ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡು ಗ್ರಾಂಟು ಕಮಿಟಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೇ ಇರುವುದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಕಂಡದ್ದು ಹೇಳಿದರೆ ಕಂಡದಂತಹ ಕೋಪ ಬರುತ್ತೆ ಎಂದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸರಕಾರ ಬಡವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ರೈತರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದರು, ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಯಾ ಬಜಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಲ್ಯಾಂಡು ಗ್ರಾಂಟು ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ಇದ್ದೆವು. ಇಂತಹ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಇದ್ದರು ಎಂದರೆ, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲವೋ, ಯಾರು ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರು, ಮತ್ತು ರೈತರ ರಕ್ತ ಹೀರಿದಂತಹ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮಿಲ್ ಮಾಲೀಕರುಗಳು ಇಂತಹವರೇ ಇದರಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ :—ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ರೈತರು, ಬೇರೆ ಪಾರ್ಟಿಯವರಲ್ಲಿರುವವರು ರೈತರಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ರೈತರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಅವರ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಭಿಮಾನ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹದ ವ್ಯಾಘ್ರ ಪ್ರೇಮ, ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮ ಇದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ರವರು ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ, ಇಂತಹವರಿಂದ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಲ್ಯಾಂಡು ಗ್ರಾಂಟು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಿಫೀಟಿಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ತತ್ವದಂತೆ ನೀವು ಬೇರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸೋತಿರುವವರನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹಾಕಬಾರದು ? ಇಬ್ಬರನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ರೈತಾಪಿ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗದಂತೆ ಈ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಲ್ಯಾಂಡುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂಟು ಮಾಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಡಿ. ಸಿ. ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದು ವಾಪಸು ಬಂದು ಒಂದು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಡುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ನಾವು ಸಾಗರ, ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ದರಖಾಸ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹುಚಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತು ಜನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿಫಾರಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ :— ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ದರಖಾಸ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಮೂಲತಃ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ, ಆಗಲೀ, ಡಿ.ಸಿ. ಅವರಿಗೇ ಆಗಲೀ, ಗೌರ್ಟ್ ಅವರಿಗೆ ಆಗಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯವರಿಗೇ ಆಗಲೀ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬಾರದು. ಇವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ಇರಬಾರದು. ಈಗಿನ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ದರಖಾಸ್ತು ಅರ್ಜಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲು 2-3 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ದರಖಾಸ್ತು ಅರ್ಜಿಹಾಕುವ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ? ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಹಶೀಲ್‌ದಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಗಾಂಧಿತತ್ವಾಬ್ಧಿವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆಯವರೆಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದಂತೆ, ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕು. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ನೂರು ಇನ್ನೂರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಇರುವವರಿಗೂ ಸಹ 40-50 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸುದ್ದಿ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ :—ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಡಕಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಎಕರೆಗೆ 70 ರಿಂದ 90 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ 4 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಂತೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ಲಾನ್‌ಟೇಷನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಂತೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತೀರ ತಾರತಮ್ಯ. ನಾಳೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ 15 ರಿಂದ 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಅಡಕಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಡಕಿ ತೋಟಗಳಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಅಥವಾ ಒಂದೂವರೆ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂದಾಯ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಕಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಹಾಕಿದರೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲೇ ಶಿದ್ದಪಡೆ ತರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಹಣಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟ್‌ಟೆಂಟರುಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ, ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಬೆಳಿ ಆಗಿ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರು ಏನಾದರೂ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕೂಡಲೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಖಾತೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗಿರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆಗಿಹೋಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಆಗಿರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನಮಗೆ ಹಿಡುವಳಿ ಜಮೀನ್ ಎಷ್ಟಿದೆ, ಗೇಣಿ

ಜಮೀನು ಎಷ್ಟಿದೆ, ಪಾಳು ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವಾಗ ತಾವು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಾ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವರವಾಗಿ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟಿ. ಟಿ. ಕಂದಾಯ ಎಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಯಾರೇ ಜಮೀನುದಾರರು ಆಗಿರಲಿ, ಒಂದು ಗುಂಟೆ ಜಮೀನನ್ನು ಒತ್ತುವರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ತಾವು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಹೆದರುತ್ತೀರಿ ? ಒತ್ತುವರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಜಮೀನಿಗೆ ಟಿ. ಟಿ. ಕಂದಾಯ ಹಾಕದೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಭೂಹೀನ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಜಮೀನುದಾರರು, ಗೇಣಿದಾರರು ಎಂದು ಇದ್ದರು ಈಗ ಇವರು ಟಿ. ಟಿ. ದಾರರು ಎಂದು ಒಂದು ಹೊಸ ವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಾವಿರದಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ಟಿ.ಟಿ. ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆ ಜಮೀನುಗಳು ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ್ದು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಪೋಸ್ಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಫಾರೆಸ್ಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರ ಜಮೀನಿನ ಬೇಲಿಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ರೈತರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯವರೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೀತಿ ಯಾರು ಯಾರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಆಕ್ರಮ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಂದ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ವಾಪಸ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ಯಾರು ಗೇಣಿದಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಭೂಹೀನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಹೆಸರಿಗೆ ಖಾತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಭೂಮಿ ಇದೆಯೋ, ಅದು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭೂಹೀನ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇಂದು ವಾಟರ್ ಸೆಸ್ ಎಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನೊಳಗೆ 247 ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ನೀರು ಇರುವುದು ಮಾತ್ರ 8-10 ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಉಳಿದ ಕೆರೆಗಳು ಕೇವಲ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಇವೆಯೇ ಹೊರತು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಈ ಕೆರೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ವಾಟರ್ ಸೆಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು 6-7 ವರ್ಷಗಳದು ಒಂದೇ ಸಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿರುವ ವಾಟರ್ ಸೆಸ್‌ನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು.

ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ರೈತರ ಸಲುವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಅವರಿಗಾಗಿ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ? ಪುರಂದರ ದಾಸರ ಭಜನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ರೈತರ ಏಳಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ವಾಟರ್ ಸೆಸ್ ಹಾಕಿ ಅವನ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಂಜರಾಯಿ ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಖಾಯಂ ಪಟ್ಟಾದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೊಂಡೂರಿನ ಇನಾಮಿಯನ್ನೇ ಏತಕ್ಕೆ ರದ್ದು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಿಲ್ಲ. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಭೂಹೀನ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಿ, ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಕೊಡಿ, ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅರ್ಥ ಸಚಿವರ ಹಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಉಗ್ರವಾದ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೊಂಡೂರಿನ ಇನಾಂ ಜಮೀನನ್ನು ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಡದೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಳುವವನೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಬದುಕಿ ಬಾಳಲು ಅವರ ಬಾಳು ಬಂಗಾರ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಬರೀ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ದಾಮೋದರ ಮುಲ್ಕಿ (ಮೂಡಬಿದರೆ) :—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಹೋಗತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಫೈಲುಗಳು ಬಾಕಿ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋದ ಕಡೆಗಳೆಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸುಗಳಿಗೆ ಸರಪೈಜ್ ವಿಜಿಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಬಾಕಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಈ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರತಕ್ಕ ಫೈಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಆಶೆ ನನಗೆ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಕಳೆದ 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಡಬೋರೇಗೌಡ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಆಗಸ್ಟ್ 15ರ ವೇಳೆಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಇಷ್ಟರವರೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದು ವಿಳಂಬವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 50-55 ಪಂದಿ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ

ಗೇಣಿದಾರರಿಂದ ರೆಂಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನ್ದಾರರು ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಗೇಣಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರಶೀತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಗೇಣಿದಾರ ಜಮೀನಿನನ್ನು ಸಾಗು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಒಂದು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲ. ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳು ತಮ್ಮ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜನರ ಹವ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೇಣಿದಾರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜಮೀನ್ದಾರರ ಹೆಸರಿಗೆ ಪಹಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಪಹಣಿಯನ್ನು ಬರೆದರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಮತ್ತು ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಹಣಿ ಪತ್ರಗಳು ಬರೆದಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಗೇಣಿದಾರರ ಭೂಮಿ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವಕಾರಣ ಈಗ ಇರುವ ಎಲ್ಲಾ ಪಹಣಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪಹಣಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಅದು ಮುಗಿಯುವ ಅಧ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು 5-10 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು 50-60 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಹಣಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವವರನ್ನು ಅವರ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬಾರದು, ಅವರನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ಬೋನಾಫೈಡಿ ಕಲ್ಪಿವೇಟರ್ ಮಾತ್ರ ಜಮೀನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ಟ್ರಿ, ತರೀ-ಹೀಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 10-15 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಒಬ್ಬ ಬಡ ರೈತ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ದುರ್ದೈವರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಂತಹ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರೆ, ಕೂಡಲೇ ಅವನಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಕಲ್ಪಿವೇಟರ್ ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಾಲೀಕರುಗಳಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಮಾಲೀಕರುಗಳಿಗಾಗಲೀ ಬೋನಾಫೈಡಿ ಕಲ್ಪಿವೇಟ್ ಆಗುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮನೆ ಕಟ್ಟತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನ್ದಾರರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಪದ್ರವ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಕನ್‌ವರ್ಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. ಒಬ್ಬ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಆ ಜಾಗ ನಾನ್‌ಆಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಲ್ಯಾಂಡಾಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಅಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಫೀಸಿನವರೆಗೆ ಅಲೆದು ಆ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ. 500 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಕನ್‌ವರ್ಷನ್ ಆಫ್ ಲ್ಯಾಂಡನ್ನು ಅಯಾ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಆಗುವ ಅನಾನುಕೂಲತೆ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಆ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ವೈವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸಲಹೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುರಸ್ಕಾರವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಒಬ್ಬ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಎ. ಸಿ. ಯವರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣ

ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಗಲೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತ.

ಇನ್ನು ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ, ಬಹುಶಃ ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಶನ್‌ನ್ನು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸಿದರೆ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇ ಆಗಲಿ ನಡೆದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಅನುಕೂಲ ಪಡಿಸಬಹುದು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಯಾರೂ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತೋರುವಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಹ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಟ್ರಸ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮುದುಕರು ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಡಯಾಬಿಟೀಸ್ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಅವರು ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಕಾಲು ಮುಂದು ಕೊಂಡು ಕೂತಿರುವರು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಅದು ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟ್ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಶಾಲೆಯನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೇವಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಇತರ ಜನಾಂಗದವರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಜನಾಂಗದವರನ್ನೂ ಸಹ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವುಳ್ಳ ಕೆಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಾದಂಥ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೇವಾಲಯ ಇದೆ. ಅದರ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲಾ ಅದರ ಟ್ರಸ್ಟಿಯಾಗಿರು ವವರ ಪರ್ಸನಲ್ ಖರ್ಚಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಇಂತಹ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಾನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri C. M. ARUMUGHAM (K.G.F.)—

Mr. Deputy Speaker Sir, So many members on this side and that side who spoke before me said that they expected much from the Revenue Minister, being an agriculturist, to cater to the needs of the agriculturists of the State. I am one of those who expected that the Revenue Minister will destroy the whole structure that has been laid for thousands of years and introduce reforms to benefit one and all living in rural areas. There are

some good Ministers in our Government and some of them are bad also. My friend Sri Siddaveerappa, Hon'ble Minister for health is a good man, and Sri Hutchmasthy Gowda, Hon'ble Minister for Revenue is a good man. But, collectively it is a bad Government, it is a bad lot. It is our misfortune that this Government is there; it has no background. They talk about socialism. With all respects to Sri Siddaveerappa, I might ask him what kind of socialism is this. They should be able to say their aims and objects and the time within which they will implement them. Is it possible? I say theirs is only a platform talk. Land reforms have been diluted, the spirit has been taken away by the protracted delay because so many vested interests are there. But many people in the country do not own even a piece of land. It may not be possible to give land to everybody. There are big landlords who dictate terms to the Government, who controls law and order and who are more powerful than the Minister himself. That is why it may not be possible to destroy the old structure. The Government cannot satisfy the people by distributing a few acres of land here and there, some forest land or land reserved for cattle. I would like to speak about this in detail when the Land Reforms Bills is taken up. The Government has miserably failed in this respect because they are not in a position to cater to the needs of the agriculturists and landless persons in the State. In olden days Revenue Department was considered to be a key department. Virtually it has lost its importance; it has become a department of collection. The Deputy Commissioner is the collector of revenue and loans granted by the Government through various departments. Even this work is not being done properly and effectively by these people.

For the last 23 years the Government have spent crores and crores of rupees on irrigation projects, as a result of which the land value has gone up considerably and production has also increased. But they have not been able to recover loans which were given. Tractor loans are being given to a few individuals; tractor loans are not given to those who own 5-10 acres of land. Persons who own more than 10 acres of land, more influential persons and persons who are nearer to the Ministers are given these loans. But even that loan which comes to about Rs 19

lakhs has not been collected ; they have collected only about Rs. 3 lakhs. This tells upon the Revenue Department. The collection system is defective. Of course, the Government might say that they are not in a position to collect these loans in Bidar, Gulbarga, Bijapur and Belgaum districts on account of draught conditions. But what about other districts of Mysore, Mandya, Bangalore, etc. ? Sir, as I have already stated, though several irrigation projects have come up and land value has gone up, the Government has not been able to collect the loans. The water-rate dues stand at Rs. 6,52,56,326 up to end of 31st March 1972. This collection has been stopped for a number of years. I want to know why the Government has not been able to collect the water-rate. Is it because of the draught conditions or is it because that they are having inefficient officers in the Department ? Now-a-days anybody can become an I.A.S. Officer and these I.A.S. officers are in charge of this work. But, what is their performance ? Their performance shows that a sum of Rs. 6 crores is outstanding in the Revenue Department. The betterment levy outstanding is to the tune of Rs. 1,27,90,000. There are 19 Deputy Commissioners and above these people, there is a Commissioner for Revenue and Secretary to Government, Revenue Department.

The post of Divisional Commissioners is nothing but a post office. The Government cannot control the Deputy Commissioners ignoring the Divisional Commissioners. Sometimes the Government has appointed persons who will be suffering from all sorts of diseases as Divisional Commissioners. I may suggest to the Government that a person who is suffering from heart-trouble should never be appointed as Divisional Commissioner or to any other big post. The difficulty is that such ailing persons cannot face the demonstrations from the public. Sometimes they contribute to the delay in the disposal of papers. I therefore strongly feel that the post of Divisional Commissioners should be abolished.

The Revenue Department has failed to collect the land-revenue arrears. The department has not fared well in the

collection of land revenue. I can therefore give only 25% of marks to the performance of the Revenue Minister.

As regards Muzrai institutions, I might say that our country is a secular country. Government cannot identify with any religion or God. Today we can see many Ministers including the Revenue Minister going to temples in the Government cars. Though this practice is against the Constitution yet they are doing.

Sri M. MALLIKARJUNASWAMY (Minister for Community Development and Social welfare).—Secular State does not mean irreligious State.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Government cannot be a religious Government. It has to maintain its secular character.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Minister for Health).—The Revenue Minister being in-charge of Muzrai institutions, he has to visit temple and mosques as a matter of duty.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Just like industries are controlled by Birlas from Bengal, the appointment of archaks to the temples are being controlled by certain communities. The posts of Archaks should be thrown open to people of other communities just like the Madras and Kerala Governments have done. Our Revenue Minister is having progressive views. I think he would bestow his thought to this matter and see that the posts of Archaks are thrown open to other communities as well. If there is a need to conduct an examination to select the Archaks, he can do so. The candidates who come out successful in the examination, may be appointed as Archaks. Democracy should not start from God. God does not make any distinction between this community and that community; all communities are equal in the eyes of God.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You yourself can worship God. There is no need for an Archak.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—There must be a person to look after the idols. Nowadays you might have read in the papers

about the theft of idols and their despatch to USA or England. Therefore even to look after the idol, there must be a person. I therefore plead that such posts must be given to others also. You must follow the suit of Madras and Kerala. I know that some people have gone to Supreme Court in respect of appointment of Archaks. Nowadays even the Courts will follow the wind of the ruling party. But in Mysore such appointments must be given to other community people.

As my friend put it, you will have to prevent the temples being donars to any entertainment Houses. For Ledo theatre some temples are giving money. For Sangam Theatre also some temple was given money. These temples may invest their money for constructing some School buildings and for giving scholarships to poor students. They are not doing it. They have gone for constructing Theatres. I will leave this matter to the Hon. Minister to decide and do the needful in the matter. Even temples are in the bags of the Government. The Rich persons are purchasing the God himself, if it is available. Now-a-days it is possible to purchase God.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There are 33,000 temples in India.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Each individual will get 1½ God in India. We must take into account the private temples also.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—We must take action against the God himself.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The Hon. Chief Minister said about Minimum Wages Act. He said that he is not able to lay his fingers on the Act and this does not apply to the agricultural labourers. It has so happened that in Tanjore 46 agricultural labourers were given troubles by the land-lords. The Madras High Court said that the land-lords were the cause for it. All the land-lords were prosecuted in the Lower Court. They have been released on the guarantee that these land-lords will not commit these offences again. The Madras High Court too says that the land-lords will not commit any offences like setting fire and murder. This is the clearance given by the Madras High Court. But what is the position in Mysore about the agricultural

labourers? If the law is not applicable to them, they cannot organise themselves to Unions to go against the land-lords in a big way. The Minimum Wages Act should be applicable to the agricultural labourers.

I want to speak one or two words about the land for cattle. According to our laws there must be 35 acres for 100 heads of cattle. You must give a re-thinking. You cannot reserve land for cattle. If I own cattle I must have my own land. Every agriculturist is having his own land. There is no trouble in this regard. Supposing a ryot is having 30 acres of land in America; out of this 30 acres he should reserve 15 acres for cultivation and 15 acres for cattle grass, dairy farm and poultry. He will be having two telephones, two radios and one television. They drink milk up to their neck. But here you want to have 35 acres for 100 cattle.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ:— ಒಂದು ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಎಕರೆ ಇರುವ ರೈತರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅವರಿಗೆ ದನಗಳಿಗೆ ಕೊಂಚ ಜಾಗ ಬಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಕ್ಯಾಟಲ್‌ಪೆಲ್ಡ್ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಸರ್ವ್ ಇಡಲೇ ಬೇಕು.

Sri G. M. ARUMUGHAM: If you think 2 acres are not sufficient you can get the land reforms Bill passed so that sufficient number of acres may be given to each ryot. Every day the meeting is going on, but no progress and the difficulty is how to draft the Bill. There is difficulty for draughtsman. Therefore there is so much of delay, and the Committee's work has not progressed. There are vested interests. They want to prevent the Bill being passed. That is the reason why the Land Reforms Bill has not been able to get through and the Government is not able to place it before the House. Then how to maintain the cattle? Is it by leaving some land for the cattle? If it is so you will have to leave some land. But there is no rain to grow grass. Everything depends upon the rain. I will have to leave this question, whether to reserve some land for this purpose or not, for the decision of the Revenue Minister. Certain principles will have to be followed in this regard. This is a matter I leave to the Revenue Minister.

Lastly, I will speak one or two words about the Revenue Department. This Department is an age-old Department. This

was a Department maintained by Ex-Maharajas and continued up till now. But the Officers of the Department have not become old:

The furniture is so rotten. There are no facilities. The Revenue Department is a department having direct connection with the agriculturists. Hundreds of people will come and if there is no proper office, if there is no proper accommodation, it would be very difficult. That shows that Government is not showing so much of interest or making any reformation or making any attempts to provide buildings. I know the Minister went to the Sub-Registrar's Office and checked whether money is collected whether there is excess money. While doing so, he must be able to provide proper buildings for the Revenue Department officials, in the State. The Assistant Engineer's Office is located in a pucca proper building. You must provide proper buildings for the Revenue Department officials.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The time allotted to Sri Arumugham, is over.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—The Revenue Department does not work efficiently and the Revenue Officials are not doing their functions properly so far as the collections are concerned. Saying this, I conclude my speech.

Sri BAPU RAO ANANDA RAO (Basavakalyan).—While supporting the demands under consideration, I wish to deal with a few of the important problems that we are facing in Bidar District and make some suggestions.

At present, in Bidar District, there is only one Sub-Division of Revenue and there is a proposal to establish another Sub-Division in view of the fact that the Sub-Division at Bidar is already overburdened with files and work. I was given to understand that there are more number of cases than the Deputy Commissioner's office itself. A proposal is with the Government to establish a Sub-Division at Basavakalyan, comprising of Humnabad, Basavakalyan, and Bhalki talukas. If this is done, we can increase the efficiency and deliver the goods to the people in a better way.

As regards the works that are now entrusted to the Tahsildars, I wish to say that the activities of the Tashildar have increased multifariously. It has become another Block Development Office. Food is attached to it, collection is there and there is also other miscellaneous work. In view of this fact, I plead that a jeep should be provided to the Tashildar. There was a proposal also. But I do not know at what stage it is pending whether the Government is considering it or not. I request our Hon. Minister that during his period at least, the Tashildar should be given a jeep. It is essential because large areas have to be covered. Lack of a vehicle hampers the work of the Tahsildar because he has to rely on the mercy of the Block Development Officer, for a jeep. That is the state of affairs to-day.

Speaking about Land Grant Committees and Land Grant I think in Bidar District, though Consultative Committees have been formed, not a single Committee meeting has been called. As far as Basavakalyan and Humnabad and Bhalki are concerned, no meetings of the Committees have been called. There may not be lands, and even then, it should be brought to the notice of the Members of the Committee. This sort of affairs are going on there. Even if there are no lands, you must discuss that there are no lands by calling meetings. You cannot say: 'There are no lands and we are not meetings.' But actually, hundreds of acres of land are there. Therefore, there is force in saying that a separate Sub-Division should be formed at Basavakalyan. This is an argument that I put forth for a Sub-Division at Basavakalyan. Strict order should be issued that meetings of the Committees should be called. If the same state of affairs continues, the people will have no faith in you. What is the use of constituting Committees, which do no work at all?

Coming to the work of the Revenue Inspectors, generally speaking, in Bidar District, I desire to bring to the notice of the Hon. Minister, that the Revenue Inspectors are not working satisfactorily. Generally I am speaking. It is not a question of criticising. But in a way, they are not functioning properly. Disposal of papers of Mutation cases is very much delayed; it has to go through several hands like Accountant, Sub-Registrar and

the Tashildar. This is particularly so in the case of land documents to be registered. It takes years together. Leaving aside the legality of the question, it takes years together.

Then about Taluka survey, the work has increased now. If a petition is presented for demarcation of lands, it is not done within a reasonable period. The argument put forth by the officers is : 'We are having less staff'. Therefore, I plead in the greater interest of the people that additional staff—more Surveyors—should be posted to the talukas to do this work. Basavakalyan taluka has been established long back. It is in the year 1965, but the post of Surveyor is not made permanent. It should be made permanent. Of course, this is a routine matter and there will be no difficulty in doing this work.

Bidar is hard hit by famine conditions. I request this House and the Hon. Minister that the ryot should be exempted from not only the land revenue but also the penal interest and the interest that he has to pay to the Government in view of this unprecedented famine and draught situation that has arisen in Bidar District.

I strongly request that these requests should be considered and relief should be given for the draught hit people. Already the agriculturist is put in great hardship. We can give some time limit to that. We may have to spend some more lakhs on this account. When we are spending crores of rupees, let this request also be considered sympathetically.

Another request I want to plead for is, that recently we have passed the Land Reforms. We should take all measures to see that the record of rights are not tampered. Necessary precautions should be taken about the record of rights, so that it may not be destroyed. These revenue officers and village accountants and Revenue Inspector may change the record. Therefore I am suggested that whatever possible steps that we to take to prevent it, we must do it.

Lastly, I plead along with this, the land revenue betterment levy is being demanded by the Deputy Commissioner and the

Assistant Commissioner in some taluks. I request that it should be stopped forthwith. When we are not having anything to pay, what about betterment levy? There is no water in the tank. Therefore, I plead that this also should be exempted in that area. Orders might have been issued already. But in case orders are not already issued, I request that this matter may be considered very sympathetically.

About one instance I want to put forth. While granting loans, to the agriculturist, the Revenue Inspectors have played havoc. We have filed a petition with the Divisional Commissioner and the Deputy Commissioner. In addition to that, we have sent a copy to the Vigilance Commissioner. I think I can make a passing reference: when I was M.L.A. in 1962-67 some incident took place against B.D.O. and that enquiry is still going on with the Vigilance Commissioner and other officials. We are now in 1973 and I have been returned to this Assembly for a second term and the enquiry is still going and that case is not yet finalised. Effective steps either by Revenue Department or by any other Department to prevent such corruption should be taken immediately and deterrent punishment should be awarded to corrupt officers, so that others should feel that if we do some wrong, some one is there to look after our deeds. That fear element must be there.

With these, words, I support the Demand. I thank you for giving me a chance to speak.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಬಾಮರಾಜಪೇಟೆ):—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ರಾಜಸ್ವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ಸಮಾಜ ವಾದಿ ಸರ್ಕಾರ. ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತವಾಗಿ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಘೋಷಣೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪ ತಕ್ಕಂಥ ಜನ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಜನ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಜನ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರುಗಳು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನೀವು ಸಮಾಜ ವಾದ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವರು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಕಡಿಮೆ ಆಸ್ತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಚಿವರನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ, ಘೋರ್ಪಡೆ ಮಹಾರಾಜ ಬಡವರು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತನಿಖೆಯ ಆಯೋಗವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು. 1947 ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಆಸ್ತಿ ಏನು ಇತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಈಚೆಗೆ 1973 ರವರೆಗೆ ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಅವರು ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಆದರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ನಾನು ಹುಚ್ಚುಮಾಸ್ತಿಗೌಡ ರವರ ಬಗ್ಗೆ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅಲ್ಲ. ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಆಸ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಿಜವಾಗಿ ಆಸ್ತಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನೀವು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನಿಜವೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಸಮಿತಿ ರಚನೆ ಆಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ :—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೌಪೀನ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅರ್ಥವೇ ? By all means you constitute yourself a self-appointed Investigator and judge and what not. ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಆಸ್ತಿ ವಿವರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪರಿಶ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಏತಕ್ಕೆ ? ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಭೂಪರು ಆಸ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ, ಹಾಗೇ ಹೊರಟು ಹೋದರು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have told the Hon. Member that it is outside the scope of the Demand before the House. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅನೇಟ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ಹಾಗೇ ಇರಲಿ, ಬೇರೆಯವರ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ವಿತಿ ಹಾಕೋದು ಎಂದು ಅರ್ಥವೇ ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Hon. Member may refer to it under some other item and not under this.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಅವರ ದುಡ್ಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಭೂಮಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Even then it will not come under this. But he can make a mild reference to Hon. Minister for Revenue.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ತಾವು ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If the Hon. Member is within the scope of debate, he will have unlimited chance to speak. If he is outside the scope it is my duty to prevent the Hon. Member from speaking.

Sri D. B. KALMANKAR (Afzalpur) : On a point of order, Sir, The Hon. Member Sri Vatal Nagaraj while speaking made a reference to the proceedings of the Joint Select Committee on Mysore Land Reforms Bill and he went to the extent of saying that efforts are being made to remove the pressures and bring about some changes in the report. It amounts to a reflection on the Hon. Members of this House including the Chairman of the Joint Select Committee. It is unwarranted and improper and I submit that portion of his speech may be expunged from the proceedings.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Hon. Member cannot make an insinuation against the Members of the Joint Select Committee. If it is there, it stands expunged.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕಂಪ ವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಸಮಿತಿ ಮೇಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾರ ಮೇಲಾಗಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಿತಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುವವರೆಗೆ ಸಚಿವರು ಏತಕ್ಕೆ ಕಾಯಬೇಕು ? ಮೊದಲೇ ಹಂಚಿಬಿಡಿ. ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಪುಟದ ಸಚಿವರು ಈ ಕಾನೂನು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮೊದಲು ನಾವು ಹಂಚುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೊರಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಗುರಿ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜೊತೆಗೆ ನಗರದ ಆಸ್ತಿಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಬರೀ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತು ನಗರ ಪರಿಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ದಯೆ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ. ಒಂದು ಕಡೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಈ ಭವ್ಯವಾದ ನಗರದಲ್ಲಿ, ಸದಾಶಿವ ನಗರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜವಾದದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ನಿಮಗೆ ಸಮಾನತೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಉದಾತ್ತವಾದ ಧೈಯ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಗರದ ಆಸ್ತಿಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಧೋರಣೆ ಆಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸದಾಶಿವನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಿನಿ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. 1947ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿಷ್ಠೆ ಇರುವವರು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು, ಅವರು ಯಾರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಮತ್ತು ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರು. ಅವರನ್ನು ನಾವು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಂಥಾವರನ್ನು ನಾವು ಈವೊತ್ತು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ತಾವು ಏನು ಒಂದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಈ ಮಿನಿ ಮಹಾರಾಜರು ಏನು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಈ ರಾಜರುಗಳು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕಂಥ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ನೋಡಿದರೆ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು

ಘೋಷಿಸುವ ನಮ್ಮ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಂಪೇಗೌಡ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಥಿಯೇಟರ್‌ನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಬಡವರ ಪರವಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಇಂಥಾ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾಳೆ ದಿವಸ ನಗರಾಸ್ತಿ ಮಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಬರುವ ಯೋಚನೆ ಇರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ 30-40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟಿದಂಥ ಥಿಯೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಉದ್ಘಾಟನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನೀವು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆಗಿ ಬಹುತೇಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಎಲ್ಲರ ಗುರಿಯನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ಧೋರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇದು ಪೊಳ್ಳು ಘೋಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪೊಳ್ಳು ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಯ ನೋಟನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ನೀವು ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಜಮೀನ್ದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೀರಾ ? 50 ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, 100 ಎಕರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ? ಮತ್ತು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು 6-7 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆಯೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯಾವ್ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡಿ. ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನುಗಳು ನಾಯಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್‌ರವರು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಯಾರಾದರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ, ಹೆಂಡತಿಗೆ, ದನಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದರೆ ಅದು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಕೆಲವರು ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವುದು, ಮನೆ ಒಳಗೆ ಗಂಡಹೆಂಡತಿ ಒಂದಾಗಿರುವುದು ಈ ರೀತಿಯೂ ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವಾಗ 10-12 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಿಂದಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಮೆರಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಅನುಮಾನ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಡಿ.

ಇನ್ನು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ತಾವು 60 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ವೇತನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು 60 ವರ್ಷದ ಮೂದುಕರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಫೀಸಿಗೆ ಬಂದರು ಅರ್ಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥಾ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಡಿ. ನೀವೇ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಯಸ್ಸಾದವರು, 60 ವರ್ಷ ಆದವರು ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ನೀವೇ ಅವರ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಸಹಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹಣವನ್ನು ವಿಳಂಬವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಹಣವನ್ನು ತಿಂದು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಅವನು ಈ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದರೆ ಆ ಹಣ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಾರು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದರೋ ಅವರು ಸತ್ತುಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಆ ಹಣ ಅವರ ಮನೆಗೆ ತಲುಪುವಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :—ತಾವು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯ ಫೈನಾನ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಅದುದರಿಂದ ಅದು ಈವೊತ್ತಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :—ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಮಹದೇಶ್ವರ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇದೆ, ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಬೇಡ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಗೋಡಾನ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ದೇವರನ್ನು ನಂಬಿರುವವನು. ದೇವರು ಬೇಡ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನಲ್ಲ. ಅನೇಕ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಶಿಥಿಲಗೊಂಡಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೋಮಿನವರನ್ನೂ ಹಾಕಿ, ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ದೇವರು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಅಲ್ಲ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿನ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೇ ಇದೆ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮಂಗಳಾರತಿಗೆ ದುಡ್ಡು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜೀವಿನದ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿಸಲು ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉಚಿತವಾಗಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು. ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಇರುವವರು ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡಿಸಲು ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಸೆವಹಿಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಂಟೆಗೆಟ್ಟರೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವರು. ನಾನು ಒಂದು ಸಲ ಅವರ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ದೇವರಿಗೆ ಈ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಕ್ರಮ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು. ದೇವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಮೋಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮೋಸ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅನೇಕ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಜನರಲ್ಲಿವೆ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು. ದೈವ ಭಕ್ತಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಶಿಥಿಲವಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ದುರಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಬಂಗಿ (ಜಮಖಂಡಿ) :—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಯಾವತ್ತೂ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಂದಾಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ವಿಲೀನವಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅರಸರಿಗೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್‌ಕಂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಉತ್ಪನ್ನವಿಲ್ಲದ ಮೂಲಕ ಅವರು ತಮ್ಮ ಖರ್ಚಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಹಣ ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಜಮಖಂಡಿ, ಮಂಧೋಳ, ಸಾಂಗ್ಲಿ, ರಾಮದುರ್ಗ, ಮೀರಜ್, ಬುಡ್ಲೆಗಾದ, ಕುರುಂದವಾಡ್, ಸವಣೂರು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಎಕರೆಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದರು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಜಮಖಂಡಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು ವಿಲೀನವಾದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ, ಈ ಹೊತ್ತು ಅವರವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ

ಸಮಿತಿವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಂದಾಯ ಆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂದಾಯದ ಮೇಲೆ ಗೇಣಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಆಗುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೂಡ ಈ ಕಂದಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭೂ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯವಿದೆ. ಹೀಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

1938 ರಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ದಕ್ಷಿಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಚಳುವಳಿಯಾದಾಗ ರಾಜರುಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಭೂ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ 8 ರಿಂದ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಕ್ಕು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 100 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು, ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ವಜಾ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಹಕ್ಕು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು 100 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಟ್ಟ ಮೂಲಕ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ದಕ್ಷಿಣ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತದನಂತರ ಗೇಣಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾಂಪನ್‌ಸೇಷನ್ ಹಣ ಗೇಣಿದಾರರಿಂದ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಫ್ ರೈಟ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ವರದಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ವೆಫೈ ಮಾಡಿರುವಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಭೂ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ನಾನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಂಟ್ರಿ ರದ್ದು ಮಾಡಲು ಹೊಸ ವರದಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ವೆಫೈ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಡೈರಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹಕ್ಕು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಕ್ಕು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರುಗಳನ್ನು ಡೈರಿಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರತು ಇವುಗಳನ್ನು ತಲಾಟಿ ಅಥವಾ ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್ ಹತ್ತಿರ ಇಡಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರ್ ಟ್ರಾಂಪರ್ ಆಗಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಹಕ್ಕು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರುಗಳು, ಡೈರಿಗಳು ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು. ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ವಿಲೇಜ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟ್ಸ್ ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಕಚೇರಿಗೆ ಬಂದು ಒದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಮುಂದೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನೋಟೀಸ್ ಹೊರಡಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆಫೈ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಫ್ರಾಗ್‌ಮೆಂಟೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಡು ಭೂಮಿ ಯಾವುದಿರುತ್ತದೆ ಆ ತುಂಡು ಭೂಮಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಹಸೀಲ್ದಾರರಾಗಲೀ ತಲಾಟಿಗಳಾಗಲೀ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದ ಮೂಲಕ ಹಂಚುವಾಗ ತುಂಡು ಭೂಮಿಗಳ ಎಂಟ್ರೀಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತುಂಡು ಭೂಮಿಗೆ ವಿವರವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಾಯಿದೆ ಶೀಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು ತುಂಡು ಖೈದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಿಟಿ ಸರ್ವೇ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಟೌನಿನಲ್ಲೂ ಸಿಟಿ ಸರ್ವೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಈಗ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ

ಸಿಟಿಗಳಲ್ಲೂ ಸಿಟಿ ಸರ್ವೆ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾಲೀಕರ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲಾತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬರಿಸಿಡಬೇಕು. ಜಮಖಂಡಿ ಮೊದಲಾದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ದಾಖಲಾತಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸರ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯದ ಹೊರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಿಟಿ ಸರ್ವೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಸರಿಯಾದ ದಾಖಲಾತಿ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸ್ಟೇಷಿಂಗ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜನಕ್ಕೆ ಫಾಡರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಗಾಯಿ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ತೋಡಲು ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ನೀರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ರಿಗ್ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನೂ ತಗಾಯಿ ಸಾಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕಂತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸರಕಾರ ಡೀಪನಿಂಗ್ ಆಫ್ ವೆಲ್ಸ್‌ಗಾಗಿ 1,500 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಾಲವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ರೈತರು ಪಡೆಯುವಾಗ ಮೊದಲ ಕಂತಾಗಿ 250 ರೂಪಾಯಿ ಗಳೆಂದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ರೈತರು ಪಡೆಯಲು ಹೋದಾಗ ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದು ಕೇವಲ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಉಳಿಕೆಯಾದ ಒಂದು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ದುಡ್ಡು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಲಂಚದ ಹಾವಳಿಯನ್ನೂ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸ್ಟಾಂಪ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎರಡು ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ಸ್ಟಾಂಪು ಪೇಪರುಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗೇನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಟಾಂಪು ಹಚ್ಚಬೇಕಾದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಹಚ್ಚಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಟಾಂಪುಗಳು ಹಾಗೂ ಸ್ಟಾಂಪು ಪೇಪರುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ವಕೀಲರುಗಳು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್‌ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಹಾಕುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡಾಣೆಯ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಂದು ನಿಯಮ ಅಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಡ್‌ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಹಾಕುವಾಗ ಅರ್ಜಿಗೆ ಸ್ಟಾಂಪು ಹಚ್ಚುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸರಿಯಾದ ಸೂಚನೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೀ ಓರಲ್ ಅಡ್‌ಜರ್ನ್‌ಮೆಂಟು ಆದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೂ ಹೈ ಕೋರ್ಟು ಮೂಲಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಫೋಟೋಸ್ಕಾಟ್ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ.

ಇದೂ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲೂ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಫೋಟೋಸ್ಟೇಟ್ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿಸಿ ಇಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರು ಮಾಡಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ನಿಯಮ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಗಳೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಹಾಗೂ ಬೀದರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನರ ಮೇಲೆ ಮನಿ ಡಿಕ್ರಿಗಳಾದರೆ ಇದನ್ನು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯು ಹಸ್ತಾಂತರವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಿಸ್ಟ್, ಡೆಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಆಕ್ಟ್ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಮಲು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚುರಿಸ್ಟ್, ಡೆಟ್ ರಿಲೀಫ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಅಮಲಬಜವಣಿ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ತಲಾಟೆಗಳಿಗೆ ಪಗಾರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಬಹು ಕಡಿಮೆ. ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಗಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ತಲಾಟೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪಗಾರ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Sometime back Hon. Member Sri Sheernaly S. M. Chandrasekhar stated that the word ವ್ಯಾಘ್ರ ಪ್ರೇಮ used against him by the Hon. Member Sri Konandur Lingappa should be expunged. I will read out the context in which it was used :

“ಶ್ರೀ ಶೀರನಾಥಿ ಎಸ್. ಎಂ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ :—ನಿಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ರೈತರು, ಬೇರೆ ಪಾರ್ಟಿಯವರಲ್ಲಿರುವವರು ರೈತರಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ :—ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ರೈತರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಭಿಮಾನ ಎಂದರೆ ಒಂದು ತರಹದ “ವ್ಯಾಘ್ರ ಪ್ರೇಮ”, ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ “ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರೇಮ” ವಿದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್‌ರವರು ಅಂತಹ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ‘ಅಭಿಮಾನವಿದೆ. ಇಂತಹವರಿಂದ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ.”

In the context in which it is used it cannot be expunged.